

1e Tussentijdse Rapportage 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting.....	3
Financiële positie 2024	5
0. Bestuur en ondersteuning	7
1. Veiligheid	12
2. Mobiliteit en bereikbaarheid.....	15
3. Economie	21
4. Onderwijs.....	25
5. Sport, cultuur en recreatie	29
6. Sociaal domein	34
7. Volksgezondheid en milieu	41
8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	45
Overige onderdelen	50
Mutaties reserves en voorzieningen.....	55
Samenvatting financiële mutaties 1e Turap	57
Bestemmingsreserves	58
Reserve Langer Zelfstandig Wonen	59
Reserve Herstelbeleid	60
Reserve Mobiliteit	61
Reserve Duurzaamheid en Energietransitie.....	62
Reserve Ondersteuning energielasten	63
Risico's en exogene ontwikkelingen	64

Bestuurlijke samenvatting

Deze eerste tussentijdse rapportage 2024 gaat over de uitvoering van de begroting gedurende de eerste vier maanden van het jaar. Het college heeft het door de raad gegeven mandaat ten uitvoer gebracht in een periode van een demissionair kabinet, coalitieonderhandelingen, de Eerste Kamer die de spreidingswet aanneemt, de aanhoudende oorlog in Oekraïne en verder stijgende huizenprijzen. Om maar een paar in het oog springende (inter)nationale zaken te noemen. We blijven werken aan een leefbare gemeente en het welzijn van onze inwoners.

Na meer dan een decennium aan voorbereiding, uitstel, ontwerpen en oefenen is in heel Nederland per 1 januari eindelijk de Omgevingswet van kracht geworden. Nu begint het echte werk pas: initiatiefnemers van ruimtelijke projecten integraal bedienen, en een verandering van 'nee, tenzij' naar 'ja, tenzij'. Na een enorme piek in de vergunningaanvragen in december vlak voor het ingaan van de Omgevingswet en een dip in januari zien we dat het aantal vergunningsaanvragen weer toeneemt. Hier wordt extra capaciteit op ingezet. Helaas heeft het opstellen van de omgevingsvisie enige vertraging opgelopen omdat extra onderzoek noodzakelijk bleek. Maar de omgevingsvisie gaat er komen!

Voor het vierde opvolgende jaar is het een jaar met verkiezingen. Het Europees Parlement dit keer. Omdat we een goed georganiseerd verkiezingsproces van essentieel belang vinden en de eisen daaraan toenemen zonder dat het Rijk daarvoor extra middelen ter beschikking stelt, stellen we extra budget ter beschikking. Voor de lokale democratie werken we aan nieuwe huisvesting voor de gemeenteraad en griffie en stellen we extra budget ter beschikking voor het uitwerken van de gekozen variant. Intern is de gemeentelijke organisatie gestart met het trainen en oefenen met de nieuwe structuur voor crisisbeheersing. Zo wordt een betere zorg voor onze inwoners in kleine en grote crises gewaarborgd.

Er zijn meer huisvestingsdossiers die spelen. We werken aan een oplossing voor de tijdelijke huisvesting van het Sint Maartenscollege; het initieel beoogde terrein is wellicht niet groot genoeg. We gaan ook extra expertise inhuren voor een aantal urgente dossiers, waaronder de toekomst Swaensteyn, Hestar, Oude Bleijk 2-4, huisvesting Reddingsbrigade, Fluitpolderplein, Valkhof 67, Dobbelaan 4, Dorpspunt Stompwijk en IKC De Waterlelie. We willen bij deze dossiers niet langer wachten met het zetten van betekenisvolle stappen. Ook besloten we een bijdrage te willen leveren in de fors hogere energiekosten die Sportfondsen Nederland heeft voor de locaties die het binnen onze gemeente heeft.

Op 13 maart is tijdens een brede maatschappelijke bijeenkomst het fundamentele gesprek gevoerd over opgroeien en opvoeden om te zoeken naar oplossingen voor de overbelasting van de jeugdzorg. In meerdere wijken is de ketenaanpak valpreventie opgezet en van start gegaan, en in Bovenveen is het project Gezonde Buurt gestart. Vanuit het landelijk akkoord GALA zijn we van start gegaan met extra inzet op de mentale gezondheid van jeugdigen. Voor de zomer wordt de raad geïnformeerd over de Lokale Educatieve Agenda, waarbij ook wordt geanticipeerd op maatregelen van het Rijk. Doordat het Rijk het rekenmodel van de BUIG (bekostiging diverse uitkeringen) heeft aangepast, verwachten wij nu een hogere bijdrage van circa € 1.100.000.

Er is een nieuwe editie van het magazine LV-verrast uitgebracht. Zo blijven we ons mooie gemeente onder de aandacht brengen. Helaas loopt de ontwikkeling van het nieuwe evenementenbeleid door capaciteitsproblemen vertraging op. Er wordt ook hard gewerkt aan verbeteringen van riool, weginfrastructuur, groen en afval. Het oneigenlijk gebruik van milieustraten is ingeperkt. Door de oplopende kosten wordt er extra budget gereserveerd voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels. Helaas zijn voor de Dr. Van Noortstraat extra ondergrondse werkzaamheden nodig, waardoor het project vertraagt. De herinrichting van de Veursestraatweg ligt wel op koers.

De bijstandsuitkeringen zorgen voor een lager tekort op de begroting dan het jaar ervoor. Dit komt zowel door de inspanningen van de gemeente als door ontwikkelingen in de inkomsten voor de bijstandsuitkeringen. Desalniettemin ziet de gemeente zich nog steeds geconfronteerd met een aanmerkelijk tekort op deze wettelijke taak.

Van de 62 speerpunten liggen er 50 op schema, zijn er 11 met afwijkingen in de uitvoering en 1 speerpunt wordt niet behaald. Financieel stelt het college per saldo € 1.201.000 aan mutaties voor. Daarmee verwacht het college eind 2024 op een begrotingssaldo uit te komen van € 1.955.000.

Het college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

Martijn Vroom
Astrid van Eekelen
Bianca Bremer
Marcel Belt
Philip van Veller
Jeffrey Keus

Financiële positie 2024

Het verbeteren van P&C producten heeft onze continue aandacht. Tot op heden toonden tussentijdse rapportages alleen de financiële status van het lopende jaar, wat vaak resulteerde in herhalingen bij het opstellen van de meerjarenbegroting. Dit komt omdat financiële ontwikkelingen in het lopende jaar ook structurele gevolgen kunnen hebben. Vanaf nu zullen we in deze tussentijdse rapportages daarom ook het structurele effect van lopende jaarontwikkelingen laten zien en vaststellen.

In de Kadernota en Begroting 2025-2028 wordt dit zichtbaar als “Structurele doorwerking 1e en 2e tussentijdse rapportage 2024”.

Uitgangspositie	2024	2025	2026	2027
Begroting 2024-2027 incl. wijzigingen				
Primitieve begroting	512	2.040	-6.669	-7.258
Nota van Wijziging voorgaand jaar	621	367	140	2.497
Raadsbesluiten uit voorgaand jaar	-380	-418	-458	-424
Budgetoverhevelingen jaarrekening	0	0	0	0
Totaal Begroting 2024-2027 incl. wijzigingen	753	1.988	-6.987	-5.185
Mutaties 1e Turap				
Mee- en tegenvallers	1.201	1.991	3.074	2.769
Bestedingsplan reserves	0	0	0	0
Budgettair neutraal	0	0	0	0
Totaal Mutaties 1e Turap	1.201	1.991	3.074	2.769
Voorlopig begrotingsresultaat 2024	1.955	3.980	-3.913	-2.416
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	362	1.775	777	815
Voorlopig structureel begrotingsresultaat 2024	2.317	5.755	-3.136	-1.601

Bedragen x € 1.000

De afgelopen jaren is in de tussentijdse rapportages een grote toename te zien van begrotingswijzigingen, zonder effect op het begrotingssaldo, maar wel door de raad moeten worden vastgesteld. Dit komt omdat ze zowel de baten als de lasten raken. Oorzaak hiervan is een toename in losse, financiële regelingen vanuit het rijk. Zoals bijvoorbeeld de bijstellingen van de specifieke uitkeringen.

Deze mutaties op de begroting zijn opgenomen in de bijlage.

Het volgende hoofdstuk gaat in op de verschillende programma's met bijbehorende beleidsvelden en speerpunten. Per beleidsveld, die vastgesteld is in de begroting 2024, wordt een stand van zaken gegeven, die de prognose weergeeft voor 2024, gebaseerd op de eerste 4 maanden van dit jaar. Daarnaast wordt middels een statusupdate, in de vorm van een stoplicht, ingegaan worden op de speerpunten. Mochten deze afwijkingen vertonen, volgt daarop een toelichting.

Betekent speerpunt loopt op schema

Betekent afwijkingen in de uitvoering

Betekent dit prestatie wordt niet behaald

0. Bestuur en ondersteuning

Omschrijving

Dit programma gaat over het bestuur, de ondersteuning daarvan en de relatie tussen de burger en het bestuur. Betrokkenheid, vertrouwen en dienstverlening zijn vanuit de gemeente uitgangspunt voor deze relatie. Het programma bevat de overkoepelende taakvelden van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie.

Wat willen we bereiken?

Inwoners, ondernemers en andere organisaties weten zelf het beste wat goed is voor hun buurt of wijk. Daarom betrekken we inwoners van Leidschendam, Stompwijk en Voorburg bij gemeentelijke besluiten die invloed hebben op onze samenleving. De gemeente zal zich nog meer laten zien buiten het gemeentehuis en in gesprek gaan met inwoners. Niet alleen richting mensen die zelf al goed zichtbaar zijn, maar ook richting mensen die zich minder laten zien of horen. Buiten de gemeente zoeken we actief de samenwerking op met (buur)gemeenten in de regio.

Dat doen we onder meer door:

- Na het vaststellen van de participatieverordening (2023) door te gaan met het bevorderen van de ontwikkeling van inwonersparticipatie.
- Participatie meer te richten op kinderen en jongeren door te zoeken naar vormen en thema's die aansluiten bij hun leefomgeving.
- Vroegtijdig duidelijk te hebben wat de rol van participatie bij is bij het opzetten van beleid, programma's en projecten.
- Open te staan voor signalen vanuit de samenleving en initiatieven vanuit de samenleving toe te juichen en serieus te beoordelen.
- Een sterkere visie op onze regionale positie en samenwerking te ontwikkelen, omdat we deel uitmaken van de regio; we zijn ervan afhankelijk, maar moeten er ook een actievare rol in spelen. Ook willen we bijdragen aan een visie op regio-niveau.
- De vergunningverlening verbeteren en versnellen.
- We zorgen ervoor dat participatie in ons DNA zit.

Wat gaan we ervoor doen?

Bestuur en Inwonersparticipatie

Het college van burgemeester en wethouders, raad en raadscommissies, griffie, de regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking, de regionale rekenkamercommissie en ombudsfunctie worden optimaal ondersteund.

Inwonersparticipatie is belangrijk om inwoners te betrekken bij beleid, programma's en plannen. Het benutten van de denkracht van inwoners draagt bij aan het beter maken daarvan. Traditionele vormen van inspraak volstaan vaak niet meer. De gemeente zal de lokale gemeenschap pro-actief betrekken en uitdagen zelf ook te komen met initiatieven. Om teleurstellingen te voorkomen, scheppen we vooraf heldere verwachtingen. Daarvoor hebben we in 2023 een participatieverordening vastgesteld. Op deze manier werken we met bestuur en samenleving aan betere besluitvorming dat past bij onze gemeente.

Stand van zaken:

In 2024 wordt de lijn van 2023 voortgezet. Er worden bijeenkomsten georganiseerd voor Jong in LV en het kindervragenuur voor college en raad.

Vooruitblik:

In 2024 wordt er geëxperimenteerd met andere vormen van participatie. In de zomer van 2024 wordt er een concept experimenteerprogramma voor de jaren 2024 en 2025 door het college opgesteld. Deze wordt voorgelegd aan de raad. Op het gebied van jongerenparticipatie worden in de zomer en in het najaar bijeenkomsten georganiseerd om de betrokkenheid te vergroten. Tevens zal er een kindervragenuur voor basisscholen georganiseerd worden.

De komende tijd wordt onderzocht hoe Leidschendam-Voorburg zich in regionaal verband nog beter kan positioneren. Gelijktijdig wordt gestart met de andere gemeenten in de Haagse regio een proces om onze regionale samenwerking te versterken.

Speerpunten:

- We scheppen duidelijkheid wat de participatie inhoudt. Als onderdeel van een projectplan, plan van aanpak of initiatief wordt inzichtelijk gemaakt hoe het participatieproces eruit ziet en wat er met de uitkomsten wordt gedaan;

Status

- We werken aan de ontwikkeling van een sturingsinstrument, de participatieparagraaf, dat wijkgerichte evaluatie en afstemming mogelijk maakt voor zowel lopende als geplande participatietrajecten;

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

In de begroting 2025-2028 wordt voor het eerst een participatieparagraaf opgenomen. Daarin wordt toegelicht wat het experimenteerprogramma inhoudt en wordt ook informatie gegeven over ons participatiebeleid.

Daarmee is de participatieparagraaf echter nog geen sturingsinstrument dat wijkgerichte evaluatie en afstemming mogelijk maakt voor zowel lopende als geplande participatietrajecten. De ontwikkeling daarnaartoe is ook onderdeel van het experimenteerprogramma. Alle raadsvoorstellen bevatten wel al een verplichte participatieparagraaf middels het onderdeel: "Hoe zijn inwoners / belanghebbenden betrokken?"

- We gaan experimenteren met andere vormen van participatie zoals onder meer het uitdaagrecht. Daarvoor stellen we een tweejaarlijks experimenteerprogramma op dat drie elementen bevat:
 1. een keuze van de te beproeven nieuwe vormen van participatie;
 2. uitvoeringscondities in de sfeer van middelen, capaciteit en bekwaamheid;
 3. toetsingscriteria voor de evaluatie na het experiment.

Status

- We organiseren voor de jongeren minimaal twee bijeenkomsten "Jong in LV". Daarmee zetten we in op een brede afspiegeling van de jongeren in Leidschendam-Voorburg;

Status

- We houden een kindervragenuur waarin kinderen vragen kunnen stellen aan raad en college.

Status

Dienstverlening

Inwoners en organisaties kunnen bij het Servicecentrum terecht voor rijbewijzen, reisdocumenten en vele andere producten en diensten. Een deel van de dienstverlening is tevens digitaal via de website beschikbaar. De gemeente is, naast het fysieke Servicecentrum, bereikbaar via de website, telefoon (14 070), sociale media (Facebook) en e-mail. Het is mogelijk om zelf of via de telefoon een afspraak te maken voor een bezoek aan het Servicecentrum Leidschendam. Wanneer een fysiek bezoek onmogelijk is, kan een huisbezoek geregeld worden.

Stand van zaken:

Op basis van bezoekgegevens en gegevens over de tijd tussen het maken van een afspraak en het daadwerkelijk afspreken, wordt de baliecapaciteit aangepast. Dit betekent dat er bij toenemende drukte meer agendaplaatsen beschikbaar zijn. Op deze manier worden de openingstijden aan de vraag van inwoners aangepast. Door de piek in reisdocumenten is er een toename van afspraken in het servicecentrum.

Vooruitblik:

Op dit moment wordt de telefonische bereikbaarheid op weekbasis gemeten. De uitkomsten en verbetermogelijkheden worden gedeeld binnen de organisatie.

Speerpunten:

- We maken het voor inwoners makkelijker om digitaal zaken te doen met de gemeente rondom Belastingen. Zo wordt het eenvoudiger om digitaal beschikkingen te zien, kwijtschelding aan te vragen en bezwaar te maken;
- We gaan onze dienstverleningskanalen verder optimaliseren en zoveel mogelijk met elkaar integreren;
- We rollen de direct duidelijk campagne verder uit;
- Na invoering van de Omgevingswet zal de doorlooptijd van het formele vergunningsproces korter zijn. Er zal meer geïnvesteerd worden in het informele proces vooraf om samen met aanvragers en omwonenden tot haalbare en goed uitgewerkte initiatieven te komen. LV denkt met de inwoners mee om mooie initiatieven te realiseren.

Status

Status

Status

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt de overstap gemaakt naar een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Voorheen waren er verschillende wetten en regels voor bijvoorbeeld bouwen, milieu, water en ruimtelijke ordening. Dit wordt ondervangen door het opstellen van een Omgevingsvisie. Een belangrijk aspect van de Omgevingswet is de nadruk op participatie en communicatie. De overheid moedigt initiatiefnemers aan om in een vroeg stadium belanghebbenden te betrekken bij hun plannen. Dit kost meer tijd en inspanning, maar biedt ook de kans om draagvlak te creëren en potentiële weerstand te beperken. Daarnaast gaat de Omgevingswet hand in hand met een ambitieuze digitaliseringsagenda en implementatie van het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). In 2024 wordt een toename verwacht van het aantal bouwleges aanvragen en de afwikkeling hiervan leidt tot extra inzet waarin naar verwachting niet kan worden voorzien door de huidige capaciteit. Tegenover de extra kosten van externe inzet zullen additionele bouwlegesopbrengsten worden gegenereerd. De financiële gevolgen hiervan worden verwerkt en toegelicht in de 2e Tussentijdse rapportage 2024.

Financiële mutaties

Onderwerpen Bestuur en ondersteuning	2024	2025	2026	2027
Mee- en tegenvallers				
1. Europese parlementsverkiezingen	-73	0	0	0
2. Methode Duisenberg	-25	0	0	0
Budgettair neutraal				
3. Innovatie & ontwikkeling	200	200	200	0
4. Inzet versterkingsgelden 2024	387	0	0	0
5. Organisatie opleidingsplan 2024	2	2	2	2
6. Project digitalisering archiefbeheer	80	0	0	0
7. Verstrekkingen parkeeronthefingen	-25	-25	-25	-25
Bestedingsplan reserves				
8. Huisvesting raad & griffie	-500	0	0	0
Totaal Bestuur en ondersteuning	46	177	177	-23

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Europese parlementsverkiezingen

In 2024 worden de parlementaire verkiezingen georganiseerd. Onder andere door het centraal in plaats van decentraal tellen, zijn de verwachte kosten hoger dan eerder begroot.

2 Methode Duisenberg

De raad heeft besloten om de methode Duisenberg als pilot in te zetten in het kader van de controle op de begroting en de jaarstukken. Het doel is om als raad meer inzicht te hebben op de gestelde beleidsdoelen en in welke mate deze zijn gehaald.

3 Innovatie & ontwikkeling

Voor de komende drie jaar wordt het budget Innovatie & Ontwikkeling ingezet voor doorontwikkeling en borging van datagedreven werken.

4 Inzet versterkingsgelden 2024

De gemeenteraad heeft opgeroepen om de middelen die eind 2023 nog niet besteed waren aan te wenden voor het doorgaan met het ontwikkelen van het strategisch vermogen van de organisatie. In de tweede helft van 2023 is al aan dit inzicht opvolging gegeven door het ontwikkelen van een organisatievisie. Hierbij is gebruik gemaakt van de input van vele betrokkenen én van de eerder opgedane inzichten, waaronder inzichten uit de inzet van de versterkingsgelden. Een deel van de versterkingsgelden is ook aangewend om acute operationele knelpunten bij de strategisch belangrijke beleidsafdeling en de IT-afdeling aan te pakken. Aanvullend wordt onderzocht hoe het raadsinformatiesysteem verbeterd kan worden. Zie hiervoor ook raadsbrief 3699.

5 Organisatie opleidingsplan 2024

Betreft de verdeling van het opleidingsbudget op basis van het vastgestelde opleidingsplan 2024 over de verschillende programma's.

6 Project digitalisering archiefbeheer

Het project 'Digitalisering archiefbeheer' wordt afgerond binnen de beschikbare middelen. Er is alleen sprake van een budgetmutatie zodat de lasten in het juiste programma verantwoord worden.

7 Verstrekkingen parkeerontheffingen

In de begroting 2023-2026 is een taakstelling opgenomen op de parkeerontheffingen. De taakstelling wordt deels ingevuld door een efficiëncyslag op het verstrekken van de parkeerontheffingen.

8 Huisvesting raad & griffie

In de raadsvergadering van 19 maart 2024 is er op basis van twee moties een onderzoeksbudget beschikbaar gesteld van € 500.000 ten laste van de algemene reserve om scenario's uit te werken. Tegelijkertijd met de ontwikkeling van de nieuwe raadzaal en huisvesting van de griffie wordt ook het benutten van de NO-kap voor extra werkplekken verder onderzocht. Het budget is ook hiervoor bestemd.

1. Veiligheid

Omschrijving

Op dit programma worden lasten verantwoord die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de veiligheidsregio (inclusief brandweer) vallen onder dit taakveld, evenals bijvoorbeeld het tegengaan van ondermijning.

Wat willen we bereiken?

De veiligheid van onze gemeente is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers, politie en de gemeente. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het in onze gemeente veilig blijft om te wonen, werken, ondernemen, recreëren en verblijven. Als er toch ergens onveilige situaties ontstaan dan pakken we dat direct op. Of het nu op straat is of achter de voordeur, online of offline. Tegelijkertijd groeit en bloeit onze gemeente. Daarom investeren we fors in veiligheid. We doen dit op basis van een wijkgerichte aanpak. Ook werken wij verder aan de resultaatgerichte inzet van onze handhavers onder meer door de implementatie van een dashboard.

Wat gaan we ervoor doen?

Brandweer en rampenbestrijding

Hiervoor werken wij, als opdrachtgever, intensief samen met de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) en VRH-gemeenten.

De komende jaren wordt in navolging van de Visie en het Regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing de gemeentelijke bevolkingszorg geactualiseerd. Dit leidt tot de volgende concrete acties die doorlopen in 2024:

- voor de nieuwe regionale en lokale functies worden mensen geworven en opgeleid;
- voor de huidige functies zullen, gelet op de nieuwe structuur, opleidingen worden gegeven;
- vanuit de nieuwe leerlijnen, en de hieruit voortvloeiende extra eisen, vinden meer activiteiten, trainingen en oefeningen plaats om de functionarissen vakbekwaam te krijgen en te houden.
- er worden, voor wat betreft de gemeentelijke taken, nadere afspraken gemaakt over te leveren functies, materialen en/of ondersteuning. Deze afspraken worden in overeenkomsten vastgelegd.
- in 2024 worden functiegerichte opleidingen gevolgd aan de hand van de nieuwe standaarden en afspraken.

Het doel is om te waarborgen dat alle VRH-gemeenten in dezelfde lijn lokaal de visie implementeren. De crisisstructuur bij bevolkingszorg geldt niet alleen bij grote calamiteiten met multidisciplinaire inzet (gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure, hierna GRIP), maar waar nodig ook bij andere lichtere incidenten waarvoor een crisisstructuur gewenst is. Hiervoor wordt een Gemeentelijk Team Incidentbestrijding (GTI) gevormd. Dit vergemakkelijkt een eventuele opschaling naar een GRIP-situatie.

In regionale samenwerking zijn het afgelopen jaar de kerntaken voor crisisbeheersing verder uitgewerkt. Komend jaar ligt de focus op de lokale implementatie. Voor een goed functionerend lokale crisisorganisatie is opleiden, trainen en oefenen van betrokkenen in de crisisorganisatie noodzakelijk. Dit zal het komende jaar een prioriteit blijven.

Binnen de sectie bevolkingszorg is na een herbeoordeling tussen betrokken partners een splitsing gekomen tussen bevolkingszorg en gemeentelijke taken. Hierdoor zijn veel taken vanuit bevolkingszorg teruggelegd bij gemeenten. In 2023 is daarom gewerkt aan een nieuwe structuur binnen Haaglanden.

Stand van zaken:

De meeste functies zijn ingericht of vastgesteld. Voor de overige functies geldt dat deze in het tweede kwartaal worden vastgesteld. De werving van zowel de regionale- als de lokale functionarissen verloopt volgens planning. Een groot aantal Leidschendam-Voorburg ambtenaren uit verschillende onderdelen van de organisatie zijn inmiddels aangesteld voor een crisisfunctie. Ook de opleidingen voor het vakbekwaam krijgen van deze nieuwe functionarissen loopt volgens planning.

Vooruitblik:

Er is een projectleider aangenomen voor de lokale overdracht en implementatie van de gemeentelijke crisisbeheersing. De projectgroep wordt samengesteld. Op korte termijn wordt gestart met de verdere uitwerking van de lokale implementatie van crisisbeheersing.

De planning om per 1 juli 2024 over te gaan naar de nieuwe visie/ structuur lijkt haalbaar. Hiervoor worden in het tweede kwartaal nog wel functionarissen geworven en opgeleid. Dit geldt voor de regionale implementatie en die van de lokale sleutelfuncties die nodig zijn om regionaal over te kunnen. De verdere implementatie van alle onderliggende gemeentelijke functies en processen staat gepland tot en met het einde van 2024.

Speerpunten:

- Door actualisatie van de visie bevolkingszorg worden reguliere taken overgedragen naar de gemeentelijke organisatie. Wij zorgen ervoor dat de gemeentelijke organisatie hiermee bekend is, zich hiervan bewust is en concrete afspraken worden gemaakt;

Status

- Inrichten van verschillende piketfuncties (werving en opleiding) voor zowel bevolkingszorg als gemeentelijke piketfuncties.

Status

Veiligheid

Hiervoor gaan we met inwoners en ondernemers gericht samenwerken aan veiligheid in de wijk. Hiervoor ontwikkelen we wijkscans op het gebied van veiligheid.

Onze gebiedsregisseurs gaan we nauwer verbinden met onze inwoners en bedrijven. Daarnaast krijgen buurpreventieteam een meer centrale plaats in de wijk en worden aan alle wijken in Leidschendam, Stompwijk en Voorburg buitengewoon opsporingsambtenaren (hierna: boa's) gekoppeld.

We gaan inzetten op versterking van handhaving in onze gemeente. Dit doen we door onder meer de capaciteit uit te breiden. Ook zetten wij fors in op scholing van onze boa's.

Omdat er steeds meer juridische taken binnen het domein veiligheid worden neergelegd wordt geïnvesteerd in juridische slagkracht.

Verder gaan we komend jaar meer focus te leggen op resultaten bij de aansturing van onze handhavers. Hiervoor implementeren we een dashboard om over actuele informatie te beschikken en hierop te sturen. Daarnaast worden (werk)processen (nader) beschreven. Dit heeft als doel bij te dragen aan een efficiënte, eenduidige en transparante werkwijze.

Stand van zaken:

De resultaten van de veiligheidsmonitor 2023 zullen dienen als data om dertien wijkveiligheidsscans te ontwikkelen. Iedere wijk heeft inmiddels een vaste en geschoolde buitengewoon opsporingsambtenaar.

Vooruitblik:

De vanuit de veiligheidsmonitor verkregen data wordt in 2024, gecombineerd met de overige beschikbare data vertaald naar wijkveiligheidsscans.

Speerpunten:

- Wijkgerichte aanpak, maatwerk op basis van wijkscans met aan wijken gekoppelde boa's;
- Beschreven (werk)processen die bijdragen aan eenduidigheid, efficiëntie en transparantie (zowel in- als extern);
- Resultaatgericht sturen. Door objectiveerbare resultaten in beeld te brengen (aan de hand van data) nemen we gerichte maatregelen ten behoeve van de leefbaarheid;
- Juridische slagkracht versterken door opleiding en training.

Status

Status

Status

Status

Financiële mutaties

Onderwerpen Veiligheid	2024	2025	2026	2027
Budgettair neutraal				
1. Organisatie opleidingsplan 2024	6	6	6	6
Totaal Veiligheid	6	6	6	6

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Organisatie opleidingsplan 2024

Betreft de verdeling van het opleidingsbudget op basis van het vastgestelde opleidingsplan 2024 over de verschillende programma's.

2. Mobiliteit en bereikbaarheid

Omschrijving

Alle kosten die de gemeente maakt rondom mobiliteit worden geboekt op dit programma. Dit betreft vooral de lasten voor de aanleg en het onderhoud van wegen en (fiets)paden. Ook de kosten voor parkeergarages vallen ook onder dit taakveld. Daarnaast valt ook de (recreatieve) vaart onder dit programma, zoals het onderhouden van havens en waterwegen.

Wat willen we bereiken?

Binnen dit programma wordt vanuit de Bouwsteen Mobiliteit en Bereikbaarheid (2021, opmaat naar de Omgevingsvisie) gewerkt aan een goed bereikbare, duurzaam mobiele en verkeersveilige gemeente. We willen als gemeente onze kernwaarden behouden. Ondanks dat het drukker wordt en de ruimte schaars is, willen we dat Leidschendam-Voorburg bereikbaar, duurzaam mobiel en verkeersveilig blijft. Dat vraagt dat een grotere vanzelfsprekendheid dat bewoners en bezoekers kiezen voor vervoerwijzen die gezond en duurzaam zijn, zoals lopen en fietsen, het openbaar vervoer en vormen van deelmobiliteit. Nabijheid is een belangrijke randvoorwaarde: voorzieningen, parken en werklocaties op loop- of fietsafstand, openbaar vervoer (ov)-haltes en parkeerplaatsen van deellovertuigen op loop- of fietsafstand. In de Omgevingsvisie die in 2024 wordt voorgelegd aan de raad, zal de ontwikkeling van de bereikbaarheid en mobiliteit nadrukkelijk verbonden worden met de ruimtelijke ontwikkeling van Leidschendam-Voorburg.

Dit willen we bereiken door het beter benutten van bestaande infrastructuur, het inzetten van een mobiliteitstransitie naar duurzame vormen van vervoer en het sterker verbinden van de opgaven van bereikbaarheid en mobiliteit met de ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente faciliteert mobiliteit – veilig, snel, comfortabel, duurzaam én toegankelijk van A naar B. Ook wordt gewerkt aan parkeerruimte voor auto's en stallingsruimte voor fietsen voor inwoners en bezoekers passend bij het mobiliteitsprofiel van elk gebied.

Verkeer en vervoer houdt niet op aan de gemeentegrens. Voor openbaar vervoer zijn we bijvoorbeeld veelal afhankelijk van de besluiten van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag waarvan wij deel uitmaken. Leidschendam-Voorburg pakt waar dat kan een actieve rol in de regio.

Bestaande knelpunten willen we daarom versneld oplossen en we willen voorkomen dat er nieuwe problemen ontstaan. Dat betreft ook overlast in de vorm van lucht vervuiling en geluidsoverlast in gebieden met veel gemotoriseerd verkeer.

Dat doen we onder meer door:

- Het optimaliseren van de doorstroming.
- Duurzame vervoersvormen aantrekkelijk(er) te maken, van laadpalen tot Velostrada's.
- Verkeers- en parkeerdruk altijd mee te nemen bij de ontwikkeling van ruimtelijke projecten.
- De gemeente aantrekkelijker te maken voor fietsers en voetgangers.
- Ruimte te bieden voor innovatieve, slimme oplossingen om vervoersproblemen op te lossen.
- Samen met vervoerders en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) in te zetten op betere ov-bereikbaarheid van onze wijken.

Wat gaan we ervoor doen?

Plan- en visievorming mobiliteit en bereikbaarheid

De gemeente werkt aan de Omgevingsvisie die naar verwachting in 2024 wordt vastgesteld. Deze vervangt meerdere sectorale plannen in het ruimtelijke domein, waaronder de Bouwsteen Mobiliteit en Bereikbaarheid en het Verkeers- en Vervoerplan 2014. Het vormgeven aan de mobiliteitstransitie wordt hierin uitgewerkt. Voor veel verplaatsingen zet Leidschendam-Voorburg in op fietsen en wandelen omdat de compacte bebouwde gebieden van Voorburg en Leidschendam kansen bieden dankzij nabijheid. Voor de langere afstand zetten we in op stimuleren van het openbaar vervoer (ov).

De gemeente heeft het initiatief genomen om te verkennen of we heel anders kunnen kijken naar het snelweglandschap in onze regio. Dat snelweglandschap neemt veel ruimte in en veroorzaakt voor zijn omgeving geluidhinder en luchtverontreiniging. Daartoe gaat de gemeente met partners verkennen welke ruimtelijke mogelijkheden ontstaan als we de A12 en het naastgelegen spoor overkluizen of onder de grond brengen. Een verkenning met een horizon voor een zeer lange termijn, 2040/2050. Hiermee wordt een eerste stap gezet in de ambitie van de zogeheten Huygenstunnel. Inmiddels doen de gemeenten Den Haag en Zoetermeer en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat mee en is in 2023 een verkenning gestart onder aanvoering van de Vereniging Deltametropool en de Leerstoel Gebiedsontwikkeling van de TU Delft.

Het Project Bereikbaarheid CID Binckhorst gaat een volgende fase in. In 2024 en 2025 gaat het project de Planning- en Studiefase in. Daarbij worden de plannen voor de hoogwaardige openbaar vervoer (tram)verbinding verder uitgewerkt in co-creatie met de omgeving. Datzelfde geldt voor het pakket maatregelen om de bereikbaarheid te verbeteren en het woon- en leefklimaat van Voorburg-West te verbeteren.

Voor het gebied rondom de Mall of the Netherlands wordt een aanpak voor de te hoge verkeers- en parkeerdruk en daaruit volgende overlast voor omliggende wijken voorbereid en uitgevoerd. Deze aanpak bestaat uit het optimaal geleiden van doorstroming op de wegen (verkeersmanagement), het invoeren van een vorm van parkeerregulering in omliggende wijken en het bevorderen van gezonde en duurzame reismogelijkheden voor bezoekers van de Mall. Het eerste onderdeel is een continuering van de maatregelen die zijn gestart vanaf 2021 (Taskforce). Het tweede onderdeel is nieuw. Participatie van omwonenden en proportionaliteit van te nemen maatregelen staan daarin centraal. Het derde onderdeel is ook nieuw krijgt vorm door het opzetten van een alliantie van samenwerkingspartners, te bezegelen met een convenant.

Stand van zaken:

Momenteel wordt in aanloop naar de Omgevingsvisie de koersnotitie opgesteld. Dit vormt de strategische basis van de omgevingsvisie en bevat de koersbepalende keuzes. Besluitvorming op de koersnotitie staat gepland voor het derde kwartaal 2024 (het college) en het vierde kwartaal 2024 (de gemeenteraad). Hierna kan nadere uitwerking in de Omgevingsvisie plaatsvinden.

De verkenning Gebiedsontwikkeling A12- en spoorwegzone is in januari 2024 gestart. In een aantal workshops wordt verkend wat de gewenste toekomstige invulling van het gebied is waarbij weg en spoorlijn een minder grote impact hebben op hun omgeving. Als 'planhorizon' geldt 2070 omdat zo'n transformatie een langjarig traject is. Naast de organiserende partijen en gemeentes zijn bij de workshops twee ontwerp bureaus, een rekenbureau, diverse overheden en partijen betrokken, zoals Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, MRDH en HTM. De Initiatiefgroep Huygenstunnel praat ook mee. De resultaten worden naar verwachting na de zomer gepresenteerd. Op basis van deze resultaten worden vervolgstappen bepaald.

Het Project Bereikbaarheid CID Binckhorst zit inmiddels in de Planning- en Studiefase (ook wel de Planuitwerking genoemd) die tot in 2026 duurt. Hierbij worden de plannen voor de tramverbinding verder uitgewerkt, in co-creatie met de omgeving. Dat geldt ook voor het pakket maatregelen dat naast de bereikbaarheid en verkeersveiligheid het woon- en leefklimaat in Voorburg West verbetert.

Ontwerpen voor de tramverbinding en ook voor de andere maatregelen worden in co-creatie met de omgeving verder uitgewerkt. Met een milieueffectrapportage (m.e.r.) procedure zullen de gevolgen van de plannen voor de leefomgeving in beeld worden gebracht.

Vooruitblik:

In de loop van 2026 staat de Projectbeslissing gepland, waarbij besloten wordt tot de aanleg van de tram en de verdere uitvoering van de andere maatregelen. Dit besluit zal door de gemeenteraden van Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en Den Haag worden genomen.

Speerpunten:

- Voltooiing van de Omgevingsvisie Leidschendam-Voorburg waarin mobiliteit en bereikbaarheid mede richtinggevend zijn voor de te maken keuzes;

Status**Toelichting afwijking speerpunt:**

Er is vertraging opgetreden in het proces van het Koersdocument wat effect heeft op het proces van vaststelling Omgevingsvisie en leidt tot het niet behalen van het speerpunt.

- Uitvoering van een lange termijn verkenning van mogelijkheden die ontstaat door overkluizing van de A12 en naastgelegen spoorlijn;

Status

- Voorbereiding en uitvoering van de planning- en studiefase van het project CID Binckhorst;

Status

- Voorbereiding en uitvoering van een drieledige aanpak voor de verkeers- en parkeerproblematiek in het gebied rondom de Mall.

Status

Maatregelen mobiliteit en bereikbaarheid

We maken het gebruik van de fiets aantrekkelijker, onder meer door de regionale fietsroutes Velostrada (Voorburg Noord – Binckhorst) en het Trekfietstracé (Westvlietweg – Binckhorst). Met subsidie van het Rijk en de MRDH wordt een aantal extra verkeersveiligheidsprojecten voorbereid en uitgevoerd om de positie van (kwetsbare) weggebruikers te verbeteren. Hindernissen voor fietsers en voetgangers nemen we weg door veilige en comfortabele fiets- en wandelpaden en het optimaal inrichten van kruispunten.

Landelijk is in 2018 met het 'Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030' nieuw verkeersveiligheidsbeleid vastgesteld. Het verkeersveiligheidsbeleid richt zich op een risico-gestuurde aanpak. Binnen de MRDH zijn een risicoanalyse en daaraan gekoppeld een Regionale Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid 2025 gemaakt. In navolging hierop wordt nieuw lokaal verkeersveiligheidsbeleid opgesteld in de vorm van een actieplan, welke ook gestoeld is op de risico gestuurde aanpak. Begin 2024 wordt dit actieplan verkeersveiligheid met bijbehorend uitvoeringsprogramma (maatregelen en activiteiten ter verbetering van de verkeersveiligheid van diverse doelgroepen) ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Dan volgt ook de financiële afweging van de plannen en met welke (extra) investeringen/gelden dit gepaard moet gaan. Dit is ook zo verwoord in het raadsvoorstel bij het UVP 2023.

Er zal in ieder geval extra worden ingezet op

- Een veilige en geloofwaardige infrastructuur, voor voetgangers, fietsers en automobilisten, waarbij de knelpunten die door inwoners zijn aangegeven in de zogenaamde wijkprikker (januari/februari 2023) een belangrijke rol spelen
- Een veilige schoolomgeving, waarbij een voorlopige subsidieaanvraag van 50% is gedaan bij de MRDH voor een toekomstige investering van € 80.000
- Het genereren van positieve aandacht voor de fiets via diverse campagnes en activiteiten, waar mogelijk in regionaal verband

Deelmobiliteit en elektrisch rijden blijven we stimuleren en stemmen we regionaal af. Een regionaal samenwerkingsinitiatief voor deelmobiliteit krijgt vanaf 2024 concreet vorm.

Op het gebied van het ov zetten we actief in op de verbetering van haltes én de halteomgeving, onder meer bij de Randstadrailhalte Leidschendam-Voorbrug aan de andere kant van de Vliet. Samen met een goede verbinding voor langzaam verkeer en haltevoorzieningen moet die ervoor zorgen dat de bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid verbetert.

In Stompwijk willen we de Dr. Van Noortstraat herontwerpen voor een verbeterde verkeersveiligheid, meer parkeercomfort en de bewoner van Stompwijk als primaire gebruiker van de dorpskern. Het project BRT Leiden van de provincie (snelle busverbinding) biedt perspectief om de ov-bereikbaarheid van Stompwijk te verbeteren. De gemeente neemt deel aan dit project

In Leidschendam-Noord voeren we de herinrichting van de Veursestraatweg uit, in aansluiting op de herontwikkeling van de Duivenvoorde corridor, Schakenbosch en Vliethaven.

Bij het verbeteren van de bereikbaarheid hoort ook parkeren. De Nota Parkeernormen geeft invulling aan een kansgerichte benadering voor nieuwe ontwikkelgebieden. Parkeernormen evalueren de komende jaren naar ontwerpcriteria voor mobiliteit per gebied, afgestemd op de kansen en noden van elk gebied. Onderdeel van de verbetering van de bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid is het ontwikkelen van het parkeerterrein als P&R-voorziening en extra parkeerruimte voor buurtbewoners. Hierbij wordt ook gekeken naar koppelkansen in de vorm van een hub voor de bevoorrading en bedrijfsafvalinzameling voor ondernemers. Ook willen we het huidige uitgiftebeleid voor parkeerontheffingen herzien waarbij focus komt te liggen op een betere bezoekersregeling, een betere ondernemersregeling en het limiteren van ontheffingen in parkeerschijfzones met te hoge parkeerdruk.

Stand van zaken:

Aan de verschillende projecten om het gebruik van de fiets aantrekkelijker te maken, wordt gewerkt en deze lopen op schema.

Het Actieplan Verkeersveiligheid heeft enige vertraging opgelopen en zal in het derde kwartaal van 2024 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Het regionaal samenwerkingsinitiatief is in voorbereiding. De lokale aanpak is al in uitvoering.

De verkenningsfase voor de verbetering van de halte en halteomgeving van de Randstadrail halte Leidschendam-Voorburg loopt.

Het definitief ontwerp voor de Dr. van Noortstraat wordt voor de zomer ter vaststelling aan de raad aangeboden.

In het tweede kwartaal wordt voor de herinrichting Veursestraatweg een voorlopig ontwerp aan de raad ter vaststelling aangeboden.

De parkeernormennota wordt nu toegepast in de lopende projecten. De overige projecten lopen op schema.

Speerpunten:

- Betere ov-bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid door de verbetering van de halte Leidschendam-Voorburg van de Randstadrail aan de andere kant van de Vliet (zuidoost zijde);

Status

- Voorbereiding en uitvoering van snelle regionale fietsroutes;

Status

- Herinrichting van de Dr. Van Noortstraat (Stompwijk);

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

De herinrichting van de Dr. Van Noortstraat is vertraagd. Voordat dit wegproject kan aanvangen dienen er ondergrondse werkzaamheden te worden uitgevoerd. Onderdeel hiervan is de vernieuwing van het netwerk van Stedin. Dit nutsbedrijf heeft niet kunnen voldoen aan de wens om dit werk op te starten in het eerste kwartaal van 2024. Een nieuwe planning is ook nog niet afgegeven.

Dit betekent dat het hoogst onzeker is dat de herinrichting van de weg nog dit jaar van start zal gaan.

- Herinrichting van de Veursestraatweg (Leidschendam), in aansluiting op de herontwikkeling van de Duivenvoordecorridor, Vliethaven en Schakenbosch.

Status

Beheer verkeersinfrastructuur

Het beheer en onderhoud van de verkeersinfrastructuur wordt conform de beheersplannen uitgevoerd. Zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor de acties die in het kader van het beheer en onderhoud plaatsvinden.

Stand van zaken:

De acties die in het kader van beheer en onderhoud wegen plaatsvinden zijn naar aanleiding van de inspecties, herprioritering en een telecombedrijf aanvraag aanleg glasvezel, gewijzigd. Een telecombedrijf start in Voorburg waardoor een deel van de onderhoudswerkzaamheden zijn verplaatst naar Leidschendam.

Bij onderhoud asfalt zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart voor de Sportparkweg, Wilhelminaviaduct Maanweg, Lijtweg, Noordelijke verbindingsweg deel 2, parkpaden Brederode en Sint Martinuslaan.

Het onderhoud voor wegen met elementenverharding is afgerond aan de Burgemeester Den Haan-Groenpark, Dobbelaan, Elzendreef en aan de Heuvelweg. De Zijde is in uitvoering en de voorbereidingen zijn gestart voor Burgemeester Duyvendijklaan in combinatie met Burgemeester Sweenlaan, Dirk van Voorburglaan, Burgemeester Roeringlaan, Park Veursehout Oost en Prins Bernhardlaan.

Vooruitblik:

Op dit moment wordt er gewerkt aan de actualisatie van het beheerplan Wegen. De planning is erop gericht om deze in het 2e kwartaal van 2024 af te ronden.

Financiële mutaties

Onderwerpen Mobiliteit en bereikbaarheid	2024	2025	2026	2027
Mee- en tegenvallers				
1. Huur onroerende zaken	-1	0	0	0
Budgettair neutraal				
2. Verstrekkingen parkeerontheffingen	25	25	25	25
Bestedingsplan reserves				
3. Ondergrondsbrengen hoogspanningslijnen	-16	-250	-150	0
Totaal Mobiliteit en bereikbaarheid	8	-225	-125	25

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Huur onroerende zaken

De kosten voor de huur van onroerende zaken zijn bijgesteld in verband met een hogere huurindexatie dan verwacht.

2 Verstrekkingen parkeerontheffingen

In de begroting 2023-2026 is een taakstelling opgenomen op de parkeerontheffingen. De taakstelling wordt deels ingevuld door een efficiëncyslag op het verstrekken van de parkeerontheffingen.

3 Ondergrondsbrengen hoogspanningslijnen

Op basis van iBabs 3737 Opdrachtverstrekking basisontwerp verkabeling is sprake van extra kosten voor het basisontwerp. De extra kosten voor 2024, 2025 en 2026 worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve "ondergrondse hoogspanningskabels".

3. Economie

Omschrijving

Gemeentelijk economisch beleid richt zich op het creëren van een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers, het bevorderen van arbeidskansen voor een brede doelgroep en het sterk houden van het voorzieningenniveau. Een vitale lokale economie vormt een belangrijke bouwsteen voor een duurzaam vitale gemeente. De bouwsteen Economie & Bedrijvigheid die in november 2021 door de raad is vastgesteld en als input dient voor de omgevingsvisie, geeft het ruimtelijk economisch beleid van de gemeente voor de komende jaren weer.

Wat willen we bereiken?

Leidschendam-Voorburg is een economisch vitale gemeente. In samenspraak met publieke en private partners werken we aan het vernieuwen en verduurzamen van voldoende passende plekken om te werken zoals winkelgebieden, kantoren en bedrijventerreinen. Hierbij zetten we in op een hoog voorzieningenniveau passend bij verdere verstedelijking, het borgen van voldoende passende en betaalbare bedrijfsruimte, en een aantrekkelijk en groen buitengebied met een passend economisch verdienmodel. Via regionale samenwerking dragen we actief bij aan een sterke regio. We investeren in een goede relatie en samenwerking met het bedrijfsleven en winkeliers onder meer door accountmanagement voor ondernemer en centrummanagement voor kernwinkelgebieden. We maken ons sterk voor het economisch belang binnen gebiedsontwikkeling door bij nieuwbouw 5% van het bouwvlak te bestemmen voor economische functie. Dit verhoogt de levendigheid in het gebied en zorgt voor meer arbeidsplaatsen.

Wat gaan we ervoor doen?

Economie

Door de regionale samenwerking in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH), Businesspark Haaglanden en het regionale Woon-werkakkoord dragen we bij aan de economische ontwikkeling van onze gemeente. Lokaal geven we uitvoering aan de bouwsteen Economie & Bedrijvigheid voor de Omgevingsvisie. In 2024 verschijnt de Omgevingsvisie waarin het beleid voor economie en ruimte voor bedrijven en voorzieningen een belangrijke plek krijgt.

Het terrassenbeleid draagt bij aan levendigheid van de winkelgebieden. We onderzoeken hoe we de toekomst van de kernwinkelgebieden verder kunnen optimaliseren. daarbij kijken we bijvoorbeeld naar functiemenging, omvorming van kernwinkelgebied naar levendige stadsstraat met sterk vers-cluster (Damcentrum), of het compacter maken van de winkelgebieden.

We bieden ruimte aan particuliere initiatieven voor bedrijfsruimtes voor zzp'ers en kleine ondernemers en sturen ruimtelijk op de realisatie van voldoende passende en betaalbare bedrijfsruimte.

Voor bedrijventerreinen brengen we in 2024 in beeld hoe we onze bestaande bedrijventerreinen goed in stand kunnen houden.

Stand van zaken:

De regionale samenwerking in de MRDH, BPH en WWA loopt nog door. Er worden daarbij ook gesprekken gevoerd over het samenvoegen dan wel efficiënter maken van deze tafels om op die manier te voorkomen dat zaken dubbel worden besproken.

Lokaal wordt er gewerkt aan de Omgevingsvisie. Hierin wordt de Bouwsteen economie & bedrijvigheid meegenomen. Ook wordt er lokaal gekeken naar de toekomst en levendigheid van kernwinkelgebieden, bedrijventerreinen en ook betaalbare bedrijfsruimte in het algemeen.

Vooruitblik:

In regionaal verband wordt samengewerkt met de gemeenten (en provincie) en wordt meegepraat over economische ontwikkelingen in de regio. De omgevingsvisie wordt naar verwachting eind 2024 vastgesteld.

Speerpunten:

• Inzetten op bedrijfshuisvesting voor ondernemers;	Status
• Het inbedden van het economische beleid in de Omgevingsvisie Leidschendam-Voorburg;	Status
• Het vernieuwen en verduurzamen van kernwinkelgebied De Julianabaan.	Status

Ondernemerschap

De gemeente streeft ernaar economisch vitaal te zijn en te blijven door het accountmanagement bedrijven en het centrummanagement. Deze contactfuncties dichtbij de ondernemers zijn belangrijk voor een goede aansluiting met het lokale bedrijfsleven en de gemeentelijke dienstverlening. De accountmanager en de centrummanager onderhouden het netwerk van ondernemers. Daarnaast ondersteunt de gemeente ondernemersfondsen en winkeliersverenigingen om de toekomst en vitaliteit van de winkelgebieden te behouden.

Stand van zaken:

Het accountmanagement bedrijven en het centrummanagement is georganiseerd en belegd bij twee functionarissen, om een goede aansluiting met het lokale bedrijfsleven te borgen.

Vooruitblik:

Deze functies blijven bestaan.

Toerisme, horeca en evenementen

We promoten recreatie en toerisme door citymarketing gericht op alle drie de kernen. Dat doen we door het uitvoeren van het promotieplan LV Verrast, het uitdragen van het toeristisch-recreatieve profiel van de gemeente en het versterken van de kwalitatieve en kwantitatieve bezoekerseconomie. Het nieuwe evenementenbeleid wordt in 2024 geïmplementeerd. In het evenementenbeleid leggen we de focus op verspreide kleinschalige en middelgrote evenementen. In 2024 wordt eveneens het nieuwe terrassenbeleid uitgerold.

Stand van zaken:

De gemeente promoot recreatie en toerisme door citymarketing. Op 13 april verschijnt het nieuwe magazine LV Verrast. Dit wordt uitgedeeld tijdens de opening van het nieuwe vaarseizoen.

Het evenementenbeleid loopt vertraging op vanwege de integrale aanpak en uitdagingen op gebied van capaciteit. Die integrale aanpak is nodig om het beleid ook in de praktijk uit te kunnen voeren.

Het terrassenbeleid is in maart 2023 al vastgesteld.

Speerpunten:

Status

- Het implementeren van het nieuwe evenementenbeleid;

Toelichting afwijking speerpunt:

Om een nieuw, werkend en uitvoerbaar evenementenbeleid te maken is een integrale aanpak vereist. Dit betekent een samenwerking met andere teams binnen de organisatie. Dat betekent ook dat er capaciteit nodig is vanuit andere teams en die is op dit moment om verschillende redenen schaars. Het is op dit moment dan ook niet aan te geven wanneer die capaciteit wel voorhanden is en wanneer dus het nieuwe evenementenbeleid geïmplementeerd kan worden. De urgentie en noodzaak van nieuw evenementenbeleid wordt organisatiebreed erkend en zodra de ambtelijke capaciteit voldoende is, zal hier dan ook prioriteit aan worden gegeven.

Status

- Het uitrollen van het nieuwe terrassenbeleid.

Financiële mutaties

Onderwerpen Economie	2024	2025	2026	2027
Budgettair neutraal				
1. Glasvezelkabel	700	-700	0	0
2. Reclamebelasting ondernemersfonds Huygenskwartier	-11	-11	-11	-11
Bestedingsplan reserves				
3. Centrumgebied Huygenskwartier	-17	0	0	0
Totaal Economie	672	-711	-11	-11

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Glasvezelkabel

In 2024 wordt er € 1,2 miljoen aan degeneratievergoeding ontvangen van een telecom bedrijf voor de aanleg van glasvezel. Hiertegenover staan verwachte kosten van € 500.000 in 2024 en € 700.000 in 2025.

2 Reclamebelasting ondernemersfonds Huygenskwartier

Op 8 november 2023 is de Verordening op de heffing en invordering van Reclamebelasting 2024 vastgesteld. Het ondernemersfonds Huygenskwartier heeft vervolgens in januari 2024 het verzoek ingediend om de geraamde opbrengst van reclamebelasting te verhogen. Het nieuwe tarief voor het gebied Huygenskwartier Voorburg is opgenomen in de Verordening tot Eerste wijziging van de Verordening Reclamebelasting 2024 (ibabs 3856).

3 Centrumgebied Huygenskwartier

In 2023 is ingezet op het verenigen van de vastgoed eigenaren in het centrumgebied Huygenskwartier. Een winkelgebied als Huygenskwartier kent vele uitdagingen en het centrum moet worden ontwikkeld naar de 'place to be', waar functies als ontmoeten, wonen, leven, werken en winkelen samen komen in een comfortabele en groene omgeving. Het vastgoed is een cruciale partner in de driehoek van ondernemers, gemeente en pandeigenaren. Deze partijen zijn belangrijk voor het waarborgen voor duurzame oplossingen voor de toekomst. In 2024 wordt er toegewerkt naar een bedrijven investeringszone (biz) op het gebied van vastgoed. Dit stelt de vereniging in staat om de ambities voor de toekomst, zelfredzaam, te realiseren door middel van een voor langere termijn geborgde slagkracht. Voorgesteld wordt om het resterend budget uit de reserve Herstelbeleid van 2023 in te zetten in 2024.

4. Onderwijs

Omschrijving

De bekostiging van onderwijs gaat via het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs, leerlingenvervoer en de uitvoering van de Leerplichtwet. Ook heeft de gemeente een rol in het terugdringen van onderwijsachterstanden, onder andere door de bekostiging van nieuwkomersgroepen en voor- en vroegschoolse educatie. Volwasseneneducatie valt ook onder dit programma.

Wat willen we bereiken?

We willen dat ieder kind in onze gemeente kansrijk en gezond kan opgroeien en volwassenen zich blijven ontwikkelen. Goed onderwijs en talentontwikkeling leiden tot kansengelijkheid, door persoonlijke aandacht, door inspiratie om hun interesses en passies te volgen, en door ze aan te moedigen hun talent te ontplooien. Het onderwijs vervult hierbij een belangrijke taak. Als gemeente hebben we een rol om ervoor te zorgen dat kinderen op hun vierde jaar goed kunnen instromen in het onderwijs. Daarna hebben we de zorgplicht om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en jongeren te stimuleren hun startkwalificatie te behalen. Daarnaast moet de gemeente zorgdragen voor voldoende en passende onderwijshuisvesting. Tenslotte heeft de gemeente vanuit haar wettelijke taken op het gebied van jeugd contacten met alle betrokken partners in dit veld, een belangrijke taak in het voeren van regie op de samenwerking tussen zorg- en onderwijspartners.

Dat doen we onder meer door:

- Ieder kind toegang te bieden tot goed onderwijs in een duurzaam en modern schoolgebouw en groene pleinen.
- Samen met het onderwijs de buitenwereld naar binnen te halen, inclusief de ouders, om daarmee
- Brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Hierbij ook verschillende werelden aan elkaar koppelen, zoals sport, cultuur en gezondheid. Ook in het kader van de Rijke Schooldag.
- In te zetten op talentontwikkeling, kansengelijkheid en veiligheid in en om het onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderwijsbeleid

In 2024 wordt de nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA) vastgesteld en geïmplementeerd. Hierin staan afspraken waar de gemeente samen met partners in het onderwijs gezamenlijk op in zetten. In de LEA is de gemeentelijk visie op onderwijs opgenomen, hierin wordt ingezet op sociaal-emotionele ontwikkeling, doorgaande leerlijnen, gelijke kansen, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en onderwijs aan nieuwkomers. Daarnaast wordt in 2024 op het gebied van leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten meer preventief ingezet om verzuim en schooluitval te voorkomen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het onderwijs. Er wordt geanticipeerd op rijksmaatregelen zoals de verlenging van de leeftijd voor RMC tot 27 jaar.

Voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar met een (mogelijke) taalachterstand zijn programma's beschikbaar voor voor- en naschoolse educatie. Zij worden hier actief naartoe geleid, waarbij ingezet wordt op een hoger bereik. In 2024 wordt de peutermonitor ingevoerd.

Stand van zaken:

In de nieuwe LEA 2024 wordt ingezet op 3 programmalijnen, gericht op:

- Het (hele) jonge kind (van ongeboren kind tot ongeveer 5 jaar)
- De school van de toekomst (kinderen van nul tot 14 jaar, dit wordt later uitgebouwd naar hogere leeftijden)
- Beroepskansen VMBO/MBO' (kinderen/jongeren 10-27 jaar die kiezen voor praktijk- en beroepsonderwijs).

De planning is om de raad hier nog voor de zomervakantie over te informeren.

Verder wordt momenteel de peutermonitor uitgevoerd zoals gepland. Dit met het doel om meer kinderen te bereiken voor de programma's die we vanuit de kinderopvang aanbieden voor de voor- en vroegschoolse educatie.

Vooruitblik:

Als gevolg de van de spreidingswet, invulling taakstelling statushouders en de komst van Oekraïense ontheemden zijn er kinderen die recht hebben op onderwijs onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Het zogenaamde ISK-onderwijs (schakelklassen) wordt in onze regio gecoördineerd door de gemeente Den Haag.

Alle Oekraïense kinderen stromen dit schooljaar door naar het regulier onderwijs en het ISK.

Speerpunten:

- Acties 2024 nieuwe LEA uitvoeren;

Status

- Voorkomen dat kinderen en jeugd voortijdig de school verlaten;

Status

- Meer peuters bereiken die een verhoogd risico lopen op een achterstand (huidig bereik is 87%);

Status

- Regionaal samenwerken op thema's zoals aanpak lerarentekort en leerlingenvervoer;

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Er wordt op het gebied van leerlingenvervoer samengewerkt in de regio. Voor regionale samenwerking op de aanpak van het lerarentekort sluiten we aan bij de samenwerking die getrokken wordt door de gemeente Den Haag. De hoeveelheid middelen zijn niet toereikend gebleken om mee te kunnen doen aan het initiatief van een lerarenpas. Momenteel ligt de vraag voor in het platform Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt om met voorstellen te komen voor de aanpak van het lerarentekort.

- Extra aandacht voor kinderopvang en een goede doorgaande leerlijn.

Status

Onderwijshuisvesting

In 2024 besluit de gemeenteraad over het nieuwe Integrale Huisvestingsplan (IHP), dat tot stand is gekomen na een intensief proces met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, maatschappelijke partners, kinderen en andere belanghebbenden. Centraal staat de (talent)ontwikkeling van het kind en hoe een gebouw daaraan kan bijdragen, waarbij we verder kijken dan alleen onderwijs en kinderopvang. Naast functionaliteit zijn duurzaamheid, bereikbaarheid, en toegankelijkheid belangrijke thema's. Lopende projecten zoals De Vijverhof, het Sint-Maartenscollege en de Maria Bernadette worden voortgezet.

Stand van zaken:

In 2024 besluit de gemeenteraad over een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2040. Een gezamenlijk IHP voor zowel het Primair als Voortgezet Onderwijs. Het IHP wordt opgesteld in samenwerking met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en andere belanghebbenden. Centraal staat dat ieder kind zich veilig, gezond en kansrijk kan ontwikkelen. Naast functionaliteit zijn duurzaamheid, bereikbaarheid, inclusie en een doorgaande leerlijn belangrijke thema's. Het IHP heeft een doorlooptijd van 16 jaar. Voor de eerste 4 jaar wordt een uitvoeringsplan gemaakt en er wordt een doorkijk geschetst voor de volgende 12 jaar. Lopende projecten zoals De Vijverhof, het Sint-Maartenscollege en de Maria Bernadette worden voortgezet.

Vooruitblik:

Het nieuwe IHP zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2024 aan de raad worden voorgelegd. Bij het IHP hoort ook een realistische planning waarin zowel de projecten als de te verwachten stichtingskosten aan bod komen. Er lopen een drietal projecten uit de huidige IHP's: voor De Vijverhof start de bouw in in het eerste kwartaal van 2025, voor het Sint Maartenscollege start in het tweede kwartaal 2024 de architectenselectie en voor de Maria Bernadette wordt in tweede kwartaal van 2024 het ruimtelijk kader ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Speerpunten:

- Opstellen (in samenhang met de LEA) en bewaken uitvoeringsplanning IHP;
- Beschikbaar stellen tijdelijke onderwijshuisvesting voor scholen die in aanmerking komen voor (ver)nieuwbouw.

Status

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het onderzoek naar de mogelijke tijdelijke huisvesting van De Vijverhof aan de Oranje Nassaustraat. Voor huisvesting van volgende PO scholen wordt gekeken naar gebruik van portocabins en een geschikte locatie daarvoor. Voor het Sint Maartenscollege moeten tijdelijke units worden gehuurd. De hiervoor beschikbare locatie aan de Van Horvettestraat is mogelijk niet groot genoeg om de hele school te huisvesten. De mate waarin tijdelijke huisvesting nodig is hangt af van het uiteindelijke ontwerp en de daaruit volgende fasering. De locatie dient daarna als tijdelijke huisvesting voor het Dalton. Voor de PO scholen in Leidschendam wordt op dit moment gebruik van tijdelijke units verder uitgewerkt.

Financiële mutaties

Onderwerpen Onderwijs	2024	2025	2026	2027
Budgettair neutraal				
1. Organisatie opleidingsplan 2024	-17	-17	-17	-17
Totaal Onderwijs	-17	-17	-17	-17

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Organisatie opleidingsplan 2024

Betreft de verdeling van het opleidingsbudget op basis van het vastgestelde opleidingsplan 2024 over de verschillende programma's.

5. Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving

De gemeente heeft verschillende wettelijke taken die verband houden met cultuur. Het gaat om het aanbieden van een bibliotheekfunctie, zorgdragen voor een toereikend lokaal media aanbod en het beschermen en toegankelijk maken van cultureel erfgoed (archeologisch en cultuurhistorisch). De gemeente heeft tevens de wettelijke taak om speelvoorzieningen in de openbare ruimte te inspecteren en veilig te houden en een zorgplicht ten aanzien van het bomenbestand in de openbare ruimte. Op het gebied van sport en bewegen heeft de gemeente een rol bij het aanbieden van preventieprogramma's in samenwerking met sportverenigingen en beweegpartners. Daarnaast beheert, onderhoudt en exploiteert de gemeente de sportaccommodaties, zodat die van goede kwaliteit en gebruiksklaar zijn.

Wat willen we bereiken?

Sport, kunst, cultuur en recreatie spelen een cruciale rol in het creëren van levendigheid en aantrekkelijkheid in onze gemeente. Ze dragen bij aan de publieke gezondheid en de ontwikkeling van vaardigheden en bieden plezier aan onze inwoners. De gemeente moedigt ondernemers en vrijwilligers aan en ondersteunt hen bij het organiseren van evenementen en activiteiten. Het streven is om sport, kunst, cultuur en recreatie toegankelijk te maken voor iedereen in onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Sport

De gemeente vindt sport en een gezonde levensstijl belangrijk. Samen met sportclubs, aanbieders en maatschappelijke organisaties is een lokaal sportakkoord 2023-2026 gesloten, waar in 2024 verder uitvoering aan wordt gegeven:

- Coaches en lokale sporthelden worden als rolmodellen op wijkniveau ingezet
- Wijkgerichte aanpak van buurtsport- en cultuurcoaches wordt voortgezet.
- Bevorderen van sport en beweging in de openbare ruimte en wijken, met speciale aandacht voor diverse doelgroepen. Het beleid van de gemeente en haar partners is gebaseerd op de landelijke Regeling sportakkoord.

Samen met sportverenigingen blijft de gemeente investeren in hoogwaardige sportfaciliteiten. In 2023 heeft Sportpark Westvliet een upgrade gekregen met de aanleg van een rugbyveld en beachvolleybalvelden. Om te blijven voldoen aan de eisen van de verschillende sportbonden wordt het onderhoud uitgevoerd volgens het geldende Beheerplan buitensportvoorzieningen en de Meerjaren Onderhoudsprognose voor gebouwen. Vanaf 2024 wordt het onderhoud van het rugbyveld op sportpark Westvliet toegevoegd. Zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor de acties die in het kader van het beheer en onderhoud plaatsvinden.

Stand van zaken:

Na de zomer van 2024 vindt het inzetten van coaches en lokale sporthelden als rolmodellen op wijkniveau plaats. Daarnaast loopt de wijkgerichte aanpak van buurtsport- en cultuurcoaches volgens planning

Door Sport en Welzijn worden verschillende activiteiten met betrekking tot sport en beweging in de openbare ruimte en wijken georganiseerd. De aandacht ligt hier voornamelijk op kinderen en op 55+.

Vooruitblik:

Vanuit het sportakkoord worden door diverse sportverenigingen extra activiteiten georganiseerd om kinderen, jongeren en 55+ te laten sporten en bewegen.

Speerpunten:

- Uitvoeren acties 2024 van het lokaal sportakkoord 2023-2026 binnen het Gezond en actief leven akkoord;
- Uitvoering geven aan 'rolmodellen in de wijk'.

Status

Status

Cultuur

Leidschendam-Voorburg heeft mooi erfgoed en goede culturele voorzieningen. In 2024 is er een nieuwe cultuurvisie en zal een start worden gemaakt met de uitvoering van deze visie. We zorgen er in ieder geval voor dat een passend lokaal aanbod van musea, theaters en bibliotheek beschikbaar en toegankelijk is voor alle inwoners.

De rijke historie van de gemeente zal zichtbaarder worden gemaakt in musea en buiten, mogelijk met virtuele ondersteuning. Met het Huijgens museum (bestaande uit de locaties Hofwijck en Swaensteyn) wordt een nieuwe meerjarige en toekomstbestendige exploitatieovereenkomst afgesloten. Belangrijke punten hierbij zijn de ambitie om het museum naar een hoger niveau te tillen en in de toekomst minder afhankelijk te maken van gemeentelijke middelen

Het Erfgoedpodium zal worden ondersteund om cultureel erfgoed bij het publiek onder de aandacht te brengen, en er zal worden samengewerkt met recreatie en toerisme om het publiek in contact te brengen met erfgoed.

Het erfgoed wordt ontsloten door evenementen, toeristische routes, rondleidingen, informatieborden, tentoonstellingen en lezingen. Erfgoed is een thema in de Omgevingsvisie en de opgave van de energietransitie.

Stand van zaken:

De koersbrief van de cultuurvisie is vastgesteld door het college in maart 2024 en op 8 april 2024 in de commissie Samenleving geagendeerd. De koersbrief beschrijft ambities en een methodiek om lokaal passend aanbod voor alle inwoners te kunnen bieden.

De gemeente maakt de rijke historie virtueel zichtbaar via het project Verborgene Stad / Canals 5D. Dit project is begin 2024 formeel van start gegaan. De eerste virtuele locatie wordt mogelijk in 2024 al opgeleverd.

Het Huygensmuseum is op bestuurlijk en ambtelijk niveau in gesprek over de toekomstbestendigheid van de organisatie.

De gemeente faciliteert het erfgoedpodium door onder meer subsidie te verstrekken om met en door lokale partners ons erfgoed uit te dragen. De gecombineerde Erfgoed- en Trekvaartdag is een belangrijk evenement dat uit dit samenwerkingsverband voortkomt en bijdraagt aan de bekendheid en toegankelijkheid van ons lokale erfgoed.

De gemeente ontwikkelt een gebiedsbiografie waarin op beleidsneutrale wijze het ruimtelijke erfgoed van de gemeente in kaart wordt gebracht. Het eindresultaat zal de basis vormen voor de invulling van erfgoed in de omgevingsvisie.

Vooruitblik:

De cultuurvisie zal nog steeds in 2024 worden vastgesteld door de gemeenteraad.

De meerjarenexploitatie van het Huygensmuseum zal pas worden opgesteld na vaststelling van de cultuurvisie, zodat de meerjarenovereenkomst in lijn is met de nieuwe ambities.

De eerste virtuele locatie van Verborgene Stad/Canals 5D wordt mogelijk in 2024 al opgeleverd.

Speerpunten:

• Meerjaren exploitatieovereenkomst met musea afsluiten;	Status
• Bestuurlijk besluit over de toekomst van de bibliotheek en het theater in Voorburg;	Status
• Verbouwing en verhuizing van de bibliotheek op het Fluitpolderplein in Leidschendam.	Status

Openbaar groen

Op het gebied van openbaar groen streeft de gemeente ernaar om het groene karakter van de openbare ruimte te behouden, de variatie en beleving van groen in de wijken te vergroten en verbindingen te creëren tussen het stedelijk gebied en het buitengebied. Hierbij wordt ingezet op het bestendig maken van de openbare ruimte tegen extreme weersomstandigheden en het versterken van de biodiversiteit. Er zal worden geïnvesteerd in een groen netwerk van parken, buitenruimten, bermen en water om een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving te creëren. Initiatieven van bewoners die hun buurt groener willen maken, worden zoveel mogelijk ondersteund.

Het Groenactieplan (2023) bevat een set concrete maatregelen om Leidschendam-Voorburg verder te vergroenen en klimaatbestendiger te maken.

Project 'Vreugd & Rust' behelst het opknappen en restaureren van park Vreugd & Rust. De eerste fasen van het herstel zijn in 2023 gestart. Vanaf 2024 wordt gewerkt aan de onderdelen: Brug langs de Vliet, nieuw onderkomen op de dierenweide, nieuwe padenstructuur en herstel tuinmuren. De eerste drie onderdelen vragen om additionele financiering waarvoor later een afzonderlijk voorstel komt. Tevens worden vanuit reguliere onderhoudsbudgetten de aanleg van extra plantvakken en de renovatie van diverse plantvakken gerealiseerd.

Het uitvoeringsprogramma Duin, Horst & Weide is afgerond. De Landschapstafel werkt momenteel aan een nieuw Meerjarenprogramma. Dit programma wordt onder andere ontwikkeld vanuit het eerder opgestelde "Landschapsontwikkelingsplan: inventarisatie & Analyse, de sleutel tot uitvoering" (2012) (continuerend van beleid). De bijdrage van LV aan de proceskosten van deze landschapstafel is per abuis komen te vervallen bij het afronden van de financiën rondom het uitvoeringsprogramma Duin Horst en Weide in de begroting 2023. Hiermee wordt dit gecorrigeerd.

In 2024 wordt het gebied van openbaar groen uitgebreid naar aanleiding van het nieuwbouwproject De Coulissen.

Stand van zaken:

In het kader van het Groenactieplan zijn inmiddels in 2024 diverse maatregelen doorgevoerd. Zo is het nieuw maaibeeld ingevoerd waarbij er extensiever wordt gemaaid, rekening houdend met de biodiversiteit. Daarnaast zijn maatregelen voor het ontharden en vergroenen doorgevoerd op de Burgemeester Roeringlaan, bij een deel van de Prins Albertlaan en een deel van de Overburgkade, op de hoek Beatrixlaan/Hendrik van Boeijenlaan en op de hoek van Beatrixlaan/Monseigneur van Steelaan. Ook zijn er extra bomen aangebracht op diverse locaties binnen de gemeente onder andere op de Schoorlaan. In het binnen gebied De Heuvel zijn extra plantvakken aangebracht en bomen aangeplant als onderdeel van de bewonersparticipatie.

In het kader van project 'Park Vreugd en Rust' wordt de aanpak van de dierenweide momenteel afgerond en is een nieuw hekwerk aangebracht en het gras opnieuw ingezaaid.

De Landschapstafel werkt momenteel aan een nieuw Meerjarenprogramma. Dit programma wordt onder andere ontwikkeld vanuit het eerder opgestelde "Landschapsontwikkelingsplan: inventarisatie & Analyse, de sleutel tot uitvoering" (2012) (continuerend van beleid).

Vooruitblik:

Voor het Groenactieplan volgt in 2024 nog een aantal maatregelen. Namelijk het ontharden en vergroenen van de tussenberm Laan van Nieuw Oosteinde (tussen Parkweg en de Prins Bernhardlaan) en bij vak tussen diverse fietspaden langs de Monseigneur van Steelaan ter hoogte van de Tulpentuin en Parkweg en de Prins Bernhardlaan. Daarnaast worden de boomspiegels vergroot ter hoogte van de Rembrandtrotonde, langs het Oosteinde tussen de Wijkerlaan en Park Vreugd en Rust en bij de Pliniushof. Op de Jonkheer Carel van Sternplein zal ontharden, vergroenen en het aanleggen van een wadi plaatsvinden.

Ook wordt gevraagd het programma bomen met het nieuwe bomenbeleid vast te stellen en het plan Gezond Bovenveen worden uitgevoerd.

Voor het project 'Park Vreugd en Rust' volgt nog de nieuwe padenstructuur op de overplaats, het onderkomen voor de herten, het herstel van de tuinmuur en het eerste deel van de aanpak van de plantvakken. De werkzaamheden aan de plantvakken wordt verspreid over een periode van 4 jaar. De Landschapstafel werkt momenteel aan een nieuw Meerjarenprogramma. De verwachte afronding van de opstelling van dit programma is gepland voor de zomer.

Speerpunten:

- Uitvoering van acties 2024 uit het Groenactieplan;
- Uitwerken concreet programma DHW.

Status

Status

Financiële mutaties

Onderwerpen Sport, cultuur en recreatie	2024	2025	2026	2027
Mee- en tegenvallers				
1. Baggeren	-46	0	0	0
2. Cultuur en Co	-50	0	0	0
3. Huur onroerende zaken	-48	0	0	0
Budgettair neutraal				
4. Project digitalisering archiefbeheer	-80	0	0	0
Bestedingsplan reserves				
5. Afkoopsom openbare ruimte	180	0	0	0
6. Energiekosten Sportfondsen Nederland (SFN)	-175	-175	-175	0
Totaal Sport, cultuur en recreatie	-220	-175	-175	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Baggeren

Vanwege slechte weersomstandigheden konden de geplande baggerwerkzaamheden in 2023 niet volledig worden uitgevoerd. De uitvoering vindt daarom plaats in 2024. Het grootste gedeelte van de extra lasten wordt gedekt uit de voorziening riolering, namelijk € 453.750. Een gedeelte van de kosten mag niet worden gedekt uit deze voorziening, wat een nadeel oplevert.

2 Cultuur en Co

In de Cultuurvisie van 2024 wordt het netwerk Cultuur & Co geëvalueerd. In deze visie wordt geadviseerd om Cultuur & Co voort te zetten, wat overeenkomt met de afspraken uit het coalitieakkoord. Door te werken met Cultuur & Co kunnen ook kleinere cultuurinitiatieven financieel ondersteund worden. Zie ook de koersbrief van de Cultuurvisie (ibabs 3596).

3 Huur onroerende zaken

De kosten voor de huur van onroerende zaken zijn bijgesteld in verband met een hogere huurindexatie dan verwacht.

4 Project digitalisering archiefbeheer

Het project 'Digitalisering archiefbeheer' wordt afgerond binnen de beschikbare middelen. Er is alleen sprake van een budgetmutatie zodat de lasten in het juiste programma verantwoord worden.

5 Afkoopsom openbare ruimte

De gemeente ontvangt een afkoopsom in verband met een overdracht van openbare ruimte. Deze afkoopsom heeft grotendeels betrekking op het onderhoud van het toekomstige openbare groen en zal daarom gestort worden in de algemene reserve.

6 Energiekosten Sportfondsen Nederland (SFN)

Door het afsluiten van nieuwe energiecontracten door Sportfondsen Nederland stijgen deze kosten fors ten opzichte van 2023. Er wordt voor 3 jaar een jaarlijks bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld ten laste van de reserve ondersteuning energielasten.

6. Sociaal domein

Omschrijving

De gemeente is in het Sociaal Domein verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de Inkomensondersteuning en de (re-)integratie naar werk. Sinds 2022 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet Inburgering.

Wat willen we bereiken?

Als gemeente vinden we het belangrijk dat het inwoners lukt alledaagse taken zelf te doen. Dat ze weten waar zij hulp kunnen vragen als het even niet meer lukt en dat zij het gevoel hebben de baas te zijn over hun eigen leven. Kortom: dat ze mee kunnen doen in de samenleving. De gemeente zet hier, samen met partners en inwoners op in, door:

- Inwoners te helpen die dit het hardst nodig hebben.
- Inwoners te ondersteunen om zoveel mogelijk op eigen benen te staan.
- Inwoners sneller ondersteuning te bieden zodat problemen niet groter worden
- De samenwerking met onze partners verder te versterken.
- Te kijken hoe ondersteuning kan worden gecombineerd zodat inwoners met minder verschillende hulpverleners te maken krijgen.
-

Deze uitgangspunten komen terug in verschillend sociaal beleid van de gemeente, zoals sociaal kompas en de bijbehorende aanscherping hierop, minimabeleid, schuldhelpverleningsbeleid, re-integratie- en participatiebeleid, WMO beleid, LHBTI+ beleid en lokale jeugdbeleid.

De huidige tijd dwingt om breder naar vraagstukken te kijken en integraler te werken. Daarmee wordt voorkomen dat problemen rond bijvoorbeeld bestaanszekerheid met jeugdhulp worden opgelost. Door middel van het versterken van de integrale benadering wordt nadrukkelijk ook gekeken naar oplossingen vanuit onderwijs, zorg, bestaanszekerheid en wonen. De Wams die medio 2024 wordt verwacht geeft gemeenten daarbij meer handvatten. Met de Hervormingsagenda jeugd wordt beoogd om tot betere én financieel houdbare jeugdhulp te komen. Het afbakenen van jeugdhulp is daarvoor noodzakelijk waardoor hulp evenals een degelijke sociale basisstructuur zodat passende hulp beschikbaar blijft wanneer dat echt noodzakelijk is.

Wettelijk kader

Naast de inspanningen van de gemeente, en partners, om de zelfredzaamheid, samenredzaamheid en zelfregie van inwoners te bevorderen, zijn ook veiligheid en kansgelijkheid belangrijke thema's. De taken van de gemeente in het sociaal domein zijn belegd in onder andere de volgende wetten:

- Jeugdwet gericht op kinderen, jongeren en het gezin;
- Wet maatschappelijke ondersteuning gericht op iedereen met een lichte, lichamelijke, psychiatrische, verstandelijke en psychosociale beperking
- Participatiewet: voor iedereen die kan werken of participeren maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt.
- Wet inburgering gericht op inburgeringsplichtige inwoners om ze snel en volwaardig mee te laten doen in de samenleving
- Wet gemeentelijke schuldhelpverlening: volwassen inwoners met schulden die deze niet zelf kunnen oplossen

Tot slot treedt per 1 juli 2024 de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) in werking. Dit biedt een wettelijk kader voor gemeenten om nog beter de regie te pakken op een gecoördineerde aanpak in gevallen van meervoudige problematiek in het sociaal domein.

Wat gaan we ervoor doen?

Jeugdhulp

Ieder kind heeft recht op een veilige omgeving om ongestoord te kunnen opgroeien. Dit is de basis voor een kind om zich optimaal te ontwikkelen en op te groeien tot een zelfredzame inwoner die positief bijdraagt aan de samenleving. Om dat te bereiken is er voor kinderen en jongeren een kansrijke, veilige en gezonde situatie nodig in en om het gezin.

Helaas staat dit onder druk door problemen als bestaansonzekerheid, mentale gezondheid, prestatiedruk en (vecht)scheidingen. Al deze maatschappelijke kwesties oplossen via de jeugdhulp leidt tot overbelasting van het zorgstelsel met lange wachtlijsten tot gevolg. In 2023 zijn we gestart met 'het fundamentele gesprek' over opgroeien en opvoeden, waarin de verantwoordelijkheid wordt gedeeld door onder andere ouders, buurtgenoten, scholen, verenigingen en de gemeente. We zullen de toegang tot jeugdzorg prioriteit blijven geven en passende ondersteuning bieden die aansluit bij gezinsbehoeften.

In 2024 wordt de lokale toegang versterkt zodat wordt voldaan aan de leidraad werken aan veiligheid. Hierdoor is de gemeente goed voorbereid op de ontwikkelingen in de veiligheidsketen. De samenwerking met de partners, zoals de huisartsen en het onderwijs, wordt doorgezet en uitgebreid. Hierbij wordt goed gebruik gemaakt van ieders expertise. Het hulpaanbod wordt versterkt zodat zo snel mogelijk passende hulp beschikbaar is wanneer dat echt nodig is. De groei van aantal jeugdigen dat jeugdhulp nodig heeft vlakt af (circa 2.100 jeugdigen), wel is de verwachting dat de complexiteit van de problematiek toeneemt en daarmee ook de duur en kosten van de trajecten. Ook wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het aanbieden van laagdrempelige hulp en de lokale toegang. Thema's als normalisering en afbakening van de jeugdhulp staan centraal. Dit is in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd.

Stand van zaken:

In 2024 is gestart met 'het fundamentele gesprek' over opgroeien en opvoeden, waarin de verantwoordelijkheid wordt gedeeld door onder andere ouders, buurtgenoten, scholen, verenigingen en de gemeente. In het kader hiervan heeft op 13 maart 2024 een brede bijeenkomst plaatsgevonden met raadsleden, partners en ervaringsdeskundigen en twee toonaangevende sprekers.

Daarnaast wordt de toegang in 2024 versterkt, aansluitend op wat de inwoner nodig heeft. Het doel van deze beweging is als volgt: jeugdigen en hun ouders krijgen laagdrempelig toegang tot ondersteuning en de toegang is integraal georganiseerd. Het Richtinggevend Kader van de VNG dient als kader om ons bij deze beweging te ondersteunen. De raad wordt jaarlijks via de Monitor Sociaal Domein geïnformeerd. De monitor over 2023 zal voor de zomer aan de raad worden gestuurd.

Vooruitblik:

De komende maanden wordt invulling gegeven aan het vervolg van het fundamentele gesprek en wat dat betekent voor de jeugdhulp en aanpalende domeinen. Daarnaast wordt in 2024 meer duidelijk welke impact de landelijke ontwikkelingen hebben op de jeugdhulp. In dat kader wordt onderzocht op welke manier invulling wordt gegeven aan het Richtinggevend Kader van de VNG. Verder wordt besloten op welke manier opvolging wordt gegeven aan de pilot regie. De uitkomsten van de pilot dragen bij aan de manier waarop invulling wordt gegeven aan het versterken van de toegang. Tevens wordt in 2024 de samenwerking met partners zoals de huisarts, het onderwijs en de GGZ doorgezet en uitgebreid. Bovendien wordt het hulpaanbod versterkt zodat zo snel mogelijk passende hulp beschikbaar is wanneer dat echt nodig is.

Speerpunten:

- Aanpassingen in het zorgaanbod zijn lokaal doorgevoerd om nog beter aan te sluiten op de behoefte van onze jeugdigen en hun gezinnen, (preventief en geïndiceerd), waaronder de transformatie (terugbrengen van aantal kinderen in gesloten jeugdzorg naar nul in 2030) van de gesloten jeugdhulp die kleinschalig werkt;
- Het lokale team voldoet aan de leidraad van VNG: Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten (voorheen kwaliteitskader);
- De samenwerkingsafspraken met onze partners (huisartsen, POH, onderwijs, zorgaanbieders) worden versterkt zodat jeugdigen zo snel mogelijk passende zorg krijgen als dit nodig is.

Status

Status

Status

Wet maatschappelijke ondersteuning

In 2024 wordt een start gemaakt met de uitvoering van het nieuwe gemeentelijke Wmo-beleid. De gemeente wil stimuleren dat kwetsbare inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan het dagelijks leven. Niet alleen met voorzieningen, maar ook met aandacht: met mensen die eenzaam zijn gaan we in gesprek. We versterken de zelfredzaamheid van inwoners, zorgen voor een solide sociale basis en zetten in op de onderlinge betrokkenheid van inwoners. Ook zorgen we voor een goed vangnet van voorzieningen voor inwoners die het op eigen kracht of met hulp van naasten en vrijwilligers niet redden. Om dit te bereiken zorgen we voor laagdrempelige toegang tot hulp en werken we intensief samen met onze maatschappelijke partners.

De groei van aantal inwoners dat een maatwerkvoorziening nodig heeft vakt af (circa 4520 inwoners). De verwachting is echter dat het aantal inwoners met een zorgvraag nog wel zal blijven stijgen, met name ook vanwege de vergrijzing. Ook is de verwachting dat de complexiteit van de problematiek toeneemt en daarmee ook de duur en kosten van de in te zetten maatwerkvoorzieningen.

Stand van zaken:

De koersbrief voor het nieuwe Wmo-beleid is opgesteld en wordt nog voor de zomer aan de gemeenteraad aangeboden. In de koersbrief wordt ingegaan op vele ontwikkelingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, zoals wetswijzigingen, vergrijzing, wachtlijsten, krapte op de arbeidsmarkt en een steeds groter wordende financiële druk als gevolg van toenemende en complexere zorgvragen. Op basis hiervan is in de koersbrief de richting voor het nieuwe Wmo-beleid uitgewerkt. De koersbrief heeft als doel de raad te informeren en uit te nodigen voor een dialoog over de voorgestelde richting voor het nieuwe Wmo-beleid.

De samenwerking met partners verloopt doorgaans goed en met partners in de eerstelijnszorg wordt deze versterkt.

De druk op het voorliggende veld wordt jaarlijks steeds groter. Dit komt mede door de vergrijzing en de stijging in complexiteit van zorgvragen.

Over het Wmo-maatwerk wordt de raad jaarlijkse geïnformeerd met de Monitor Sociaal Domein. De monitor over 2023 zal voor de zomer aan de raad worden aangeboden.

De nieuwe inkoop van de Wmo-begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf, is in 2023 afgerond. Met ingang van 2024 worden de nieuwe producten ingezet. Binnen deze inkoop zijn er een aantal nieuwe producten die beter moeten aansluiten bij de behoefte van cliënten.

Voor huishoudelijke ondersteuning loopt er momenteel een kostprijsonderzoek. Dit onderzoek moet zichtbaar maken of de tarieven die de gemeente betaalt voor de afgenomen diensten marktconform zijn. Naar verwachting heeft dit financiële consequenties voor de gemeente. De resultaten hiervan worden medio 2024 verwacht, waarna ook de effecten inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

Vooruitblik:

In aanloop naar het nieuwe Wmo-beleid volgt een koersbrief, welke voor de zomer ter informatie aan de raad wordt gestuurd. De raad wordt medio 2024 geïnformeerd over de uitkomsten van het kostprijsonderzoek in het kader van de huishoudelijke ondersteuning.

Speerpunten:

• Versterken samenwerking tussen gemeente en zorgverzekeraars door opstellen van een regioplan;	Status
• Voorbereiden subsidieafspraken met partners voor een laagdrempelig en preventief ondersteuningsaanbod;	Status
• Uitbreiden voorziening kortdurende respijtzorg ter ondersteuning van mantelzorgers.	Status

Werk en inkomen

De sociale zekerheid lijkt steeds verder onder druk te staan, landelijk is de verwachting dat er meer mensen te maken krijgen met armoede. Deze ontwikkeling wordt meegenomen in het nieuwe minimabeleid. Daarnaast stimuleert de gemeente de sociale zekerheid (inkomen en zinvolle participatie) van inwoners onder andere door het verstrekken van bijzondere bijstand en bijstandsuitkeringen, begeleiding bij de inburgering en het voorkomen en oplossen van schulden. In 2024 wordt het nieuwe re-integratie en participatiebeleid geïmplementeerd, waarbij ofwel ingezet wordt op het begeleiden naar werk of waar dit niet haalbaar is richting participatie. Instrumenten die de gemeente daarbij in inzet zijn onder andere sollicitatietraining, scholing en re-integratietrajecten.

Stand van zaken:

In de eerste maanden van 2024 is er gewerkt aan een koersbrief waarin de evaluatie van het huidige minimabeleid is opgenomen en de koers is beschreven die de gemeente wil varen voor het nieuw te ontwikkelen beleidsplan. De koersbrief is besproken in de commissie Samenleving van 4 maart. Ook is er gewerkt aan de uitvoering en implementatie van het nieuwe re-integratie en participatiebeleid dat in 2023 door de raad is vastgesteld. In de uitvoering zijn geen significante ontwikkelingen te melden met betrekking tot de in- en uitstroom van bijstandsgerechtigden. In het kader van prioritering is de ontwikkeling van het nieuwe handavingsbeleid verschoven naar 2025. Het huidige handavingsbeleid wordt in 2024 gecontinueerd. De raad wordt jaarlijks via de Monitor Sociaal Domein geïnformeerd. De monitor over 2023 zal voor de zomer aan de raad worden aangeboden.

Vooruitblik:

Er wordt momenteel gewerkt aan de ontwikkeling van een tweetal beleidsplannen. Het eerste plan betreft het eerder genoemde minimabeleid. Deze zal dit jaar, in het derde of vierde kwartaal, ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Ook wordt er in de tweede helft van het jaar een update van het schuldhelpverleningsbeleid aan de raad aangeboden. Het huidige beleidsplan loopt eind 2024 af, maar het beschreven beleid is nog steeds overwegend actueel en effectief. In de update worden de laatste ontwikkelingen meegenomen. Ten slotte wordt in het kader van het tekort BUIG de vangnetregeling bij het Rijk aangevraagd. De raad ontvangt dit voorstel voor de zomer.

Speerpunten:

• In 2024 wordt het nieuwe re-integratie en participatiebeleid geïmplementeerd en wordt het huidige schuldhulpverleningsbeleid geëvalueerd;	Status
• Eind 2024 is er nieuw minimabeleid vastgesteld welke passend is bij de sociale zekerheid die landelijk meer onder druk komt te staan en rekening houdend met behoefte van inwoners;	Status
• Er is een start gemaakt met het actualiseren van het handhavingsbeleid, rekening houdend met de maatschappelijke ontwikkelingen (zoals toeslagenaffaire en voornemen van wijzigen van de Participatiewet).	Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Vanwege de samenhang met de herijking van de Participatiewet wordt het actualiseren van het handhavingsbeleid uitgesteld. Het Rijk werkt toe naar een Participatiewet die eenvoudiger is, een bestaansminimum biedt en die mensen passende ondersteuning biedt, ook als arbeidsinschakeling (nog) niet mogelijk is. Ook volgen er uit de aangepaste wet rechten en plichten die zinvol en begrijpelijk zijn en nageleefd kunnen worden. 'Participatiewet in Balans' kent een aantal bepalingen die de manier van terugvorderen zal wijzigen. De beoogde inwerkingtreding van de wet is vooralsnog gesteld op 1 januari 2025. Het gemeentelijke handhavingsbeleid volgt daarna, zodat alle aanpassingen vanuit de Participatiewet kunnen worden meegenomen.

Versterkingsprogramma Sterk voor Noord

De wijken Heuvel/Amstel en Prinsenhof worden extra ondersteund vanuit drie opgaven: Jeugd en Onderwijs, Financiële zelfredzaamheid en Fijn en veilig wonen. Het versterkingsprogramma Sterk voor Noord is een wijkgerichte aanpak, die extra inzet op ondersteuning van inwoners in deze wijken om de kansengelijkheid te vergroten en de leefomgeving te verbeteren.

Om kinderen met achterstanden eerder in beeld te hebben wordt er ingezet op versterken van de voorschools educatie en huiswerkbegeleiding. Om ouders te versterken in hun rol, wordt ook ouderparticipatie vergroot.

Vanuit Financiële Zelfredzaamheid, wordt ingezet op het voorkomen en begeleiden bij schulden. Ook op het versterken van het taalonderwijs bij laaggeletterdheid (in het Nederlands) en verhogen van maatschappelijke participatie van inwoners met een uitkering door het inzetten van participatieconsulenten. Om de sociale cohesie te versterken worden flatcoaches, lief en leed straatjes en activiteiten in de wijk ingezet. De activiteiten hebben daarbij een tweeledig doel zoals verminderen van afval en overlast en gelijktijdig inwoners met elkaar te verbinden.

Stand van zaken:

In het programma wordt gewerkt met uitvoeringsplannen per opgave. Vanuit het uitvoeringsplan bij de opgave Jeugd en onderwijs wordt gewerkt aan het verrijken van de voorschoolse educatie door de voorbereidingen te treffen voor een groep kinderen waar ook jeugdhulp wordt ingezet. Ook wordt extra ondersteuning geboden aan kinderen door middel huiswerkbegeleiding en aan ouderbetrokkenheid door de inzet van de brugfunctionaris. Ook de verrijkte schooldag is verder doorontwikkeld.

Vanuit de opgave Jongeren is gewerkt aan het uitvoeren van het amendement door het gevraagde onderzoek naar behoeften van jongeren uit te voeren en door het in kaart brengen van beschikbare data. De uitkomsten hebben niet geleid tot grote veranderingen in het oorspronkelijke uitvoeringsplan en de acties die daarin zijn opgenomen.

Vanuit het uitvoeringsplan van de opgave Financiële zelfredzaamheid zijn participatieconsulenten ingezet die in gesprek zijn gegaan met inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en in het reguliere beleid geen begeleiding krijgen. Het doel hiervan is om deze inwoners meer te laten participeren in de samenleving. Daarnaast is er gewerkt aan het beter ontsluiten van financiële hulp en taalonderwijs.

De acties van het uitvoeringsplan bij de opgave Fijn en veilig wonen zijn gericht heeft op het verder inzetten van voorlichting aan inwoners over afval en op de bestrijding van ratten en meeuwen.

Ook zijn er in Leidschendam Noord meerdere moedertrainingen succesvol afgerond. Dit is een cultuur sensitieve training, waarbij het versterken van de weerbaarheid van de moeders centraal staat. De kern van de training is 'Goed voorbeeld doet volgen'; bij positieve gedragsverandering van de moeder, zal dit ook direct effect hebben op het gedrag van het kind. Dit zorgt ervoor dat zij kunnen participeren in hun, buurt, wijk, leefomgeving en in de samenleving. Moeders leren ondermijnende gedragsveranderingen bij hun kinderen en in de omgeving te herkennen en daarop te handelen, onder meer door hulp te zoeken. Het plan is om eind 2024 ook een training in Bovenveen te starten en daarmee de training ook verder uit te breiden in onze gemeenten.

Vooruitblik:

Er wordt verder gewerkt aan het uitvoeren van de uitvoeringsplannen (ibabs 2940I)

Financiële mutaties

Onderwerpen Sociaal domein	2024	2025	2026	2027
Mee- en tegenvallers				
1. Collectief vervoer	30	30	30	30
2. Dealbreakers	-21	0	0	0
3. Huur onroerende zaken	-16	0	0	0
4. Rijksbudget BUIG	1.130	1.130	1.130	1.130
Budgettair neutraal				
5. Organisatie opleidingsplan 2024	-3	-3	-3	-3
Bestedingsplan reserves				
6. Programma Sterk voor Noord	-241	0	0	0
Totaal Sociaal domein	879	1.157	1.157	1.157

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Collectief vervoer

Op basis van de tariefwijzigingen bij de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) wordt de begroting aangepast.

2 Dealbreakers

Het project Dealbreakers wordt voortgezet in 2024. Tegenover een deel van de kosten staat een bijdrage vanuit de Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC).

3 Huur onroerende zaken

De kosten voor de huur van onroerende zaken zijn bijgesteld in verband met een hogere huurindexatie dan verwacht.

4 Rijksbudget BUIG

Door de inspanningen van de gemeente en de ontwikkelingen in de BUIG systematiek resteert er per saldo een veel lager tekort dan in 2023. Zie raadsbrief 3566

5 Organisatie opleidingsplan 2024

Betreft de verdeling van het opleidingsbudget op basis van het vastgestelde opleidingsplan 2024 over de verschillende programma's.

6 Programma Sterk voor Noord

Door onder andere de inkoop en afspraken met de uitvoerende instellingen, is de VVE-plusgroep nog niet gestart en zijn geplande activiteiten voor jongeren uitgesteld naar 2024. Voorgesteld wordt om het resterend budget uit de reserve Herstelbeleid van 2023 in te zetten in 2024.

7. Volksgezondheid en milieu

Omschrijving

De gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling van afval en voor het aanleggen en onderhouden van de riolen. Hiervoor wordt ook belasting geïnd (riool- en afvalstofheffing) welke in principe kostendekkend zijn. Dit zijn de twee grootste posten op dit programma. Daarnaast worden ook nog uitgaven die rondom milieubeheer (zoals ongediertebestrijding), begraafplaatsen (zoals het beheer van crematoria) en de volksgezondheid (zoals infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering) op dit programma verantwoord.

Wat willen we bereiken?

Het is fijn leven in onze gemeente. De leefbaarheid voor mens en dier staat echter onder druk door klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, verstedelijking, vervuiling van lucht en water, overlast van geluid, etc. Een goede leefomgeving is voorwaardelijk voor onze gezondheid en welzijn. Het verbeteren van de leefomgeving en werken aan een duurzame toekomst is daarom speerpunt in ons beleid.

Ook het bevorderen van de volksgezondheid is een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. De gemeente wil bereiken dat inwoners een gezonde leefstijl hebben, gezondheidsbedreigingen op tijd worden gesignaleerd en infectieziektes voorkomen worden.

De gemeente heeft vastgelegde taken op het gebied van volksgezondheid en milieu. Deze zijn onder meer vastgelegd in de Wet publieke gezondheid en de nieuwe Omgevingswet. Die voeren we goed uit. Daarnaast geven we als gemeentelijke organisatie zelf, proactief, het goede voorbeeld als het gaat om gezondheid, energiebesparing en duurzaamheid.

Onderwerpen die raakvlakken hebben met dit programma zijn duurzaamheid, sport en groenvoorzieningen. Deze zijn opgenomen in programma's 3 en 5.

Wat gaan we ervoor doen?

Volksgezondheid

Vanaf 2024 geven we samen met partners uitvoering aan het landelijke 'Gezond en actief leven akkoord' in Leidschendam-Voorburg. De ambitie van het akkoord is een gezonde generatie in 2040, met weerbare gezonde inwoners die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving.

Een leefomgeving waarin sprake is van een sterke sociale basis en de fysieke en mentale gezondheid vanaf het prille begin, de eerste 1000 dagen, wordt bevorderd en behouden en waar speciale aandacht uitgaat naar inwoners in kwetsbare situaties.

Dit doen we onder andere door (extra) in te zetten op programma's rondom gezonde levensstijl, het verstevigen van de ketenaanpak voor kinderen en volwassenen naar gezonder gewicht, valpreventie, aanpak overgewicht en welzijn op recept.

Deze ambitie vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de acties en speerpunten van programma 6, Sociaal Domein.

Stand van zaken:

In de eerste helft van 2024 is de ketenaanpak valpreventie samen met partners, inwoners en stakeholders opgezet. Valpreventie wordt in meerdere wijken in Leidschendam-Voorburg aangeboden voor de inwoner die een hoger valrisico heeft. Ook is de Gezonde Buurt in Voorburg Bovenveen gestart, de Nationale Diabetes Challenge gestart en is er vanuit GALA extra ingezet op de mentale gezondheid van de jongeren door Preventie+ gesprekken te faciliteren op de scholen.

Vooruitblik:

In de tweede helft van dit jaar wordt er verder uitvoering gegeven aan het Plan van aanpak GALA en de ketenaanpakken. De ketenaanpakken worden opgezet in meer wijken, waardoor het aanbod breder beschikbaar wordt voor de inwoners van jong tot oud. Voor de allerkleinsten een kansrijke start, meer trajecten voor Kind naar Gezonder gewicht, het beter aansluiten van het sportaanbod op de Gecombineerde Leefstijlinterventie, als het uitbouwen van interventies Valpreventie en Welzijn op recept.

Milieu

De doelstelling van de gemeente is om, samen met Avalex als onze afvalinzamelaar, het restafval in de gemeente zo spoedig mogelijk onder de VANG-norm van 100 kilogram restafval per persoon per jaar te brengen. Voor het reduceren en beter scheiden van afval zijn in 2023 gesprekken met inwoners gestart om te komen tot een optimalisatie van het afvalbeleid. In 2024 worden hiertoe voorstellen gedaan. Door het restafval te verminderen, zal minder afval verbrand hoeven te worden. Tegelijkertijd worden door betere afvalscheiding waardevolle grondstoffen bespaard die gebruikt kunnen worden voor nieuwe producten.

In 2024 vindt de wettelijke overdracht van de bodemtaken van Provincie naar de gemeente plaats zonder financiële middelen en wordt de bodemkwaliteitskaart 2024-2029 vastgesteld. Daarnaast wordt het actieplan geluid 2024-2029 vastgesteld en wordt onderzoek naar een milieuzone uitgevoerd.

Stand van zaken:

De bewonersavonden hebben plaatsvonden in het vierde kwartaal van 2023. Het effect hiervan, en van de extra communicatie door middel van de afvalfolder, is daarmee beperkt in 2023. De gemeente zit nog ver van de VANG-norm en 2023 heeft een stijging van het aantal kilo's restafval per inwoner laten zien. Het is niet duidelijk wat hier de oorzaak van is. Op dit moment wordt gewerkt aan het projectplan voor het Damcentrum, waarvan een milieuzone een mogelijk onderdeel is. De planning is dat in 2024 een effect- en haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd naar een milieuzone in het Damcentrum. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kan een afweging plaatsvinden of het invoeren van een milieuzone Damcentrum een verbetering van de leefbaarheid gaat opleveren.

Vooruitblik:

Na de bewonersavonden in 2023, is een enquête opgesteld om ontvangen suggesties neer te leggen bij een breder publiek in de gemeente. De uitkomsten van de enquête worden in april 2024 verwacht en zullen met het college, en vervolgens de raad, besproken worden. Als hieruit (nieuwe) maatregelen vloeien zullen die met Avalex worden afgestemd en opgenomen worden in de DVO voor 2025, of op offertebasis (in geval van bijvoorbeeld campagnes) van Avalex worden afgenomen. Verder onderzoekt Avalex in 2024 via een pilot welke maatregelen het meest effectief zijn om vervuiling van grondstoffenstromen GFT en PMD terug te dringen. Nu zien er nog veel afkeur van deze stromen waardoor die afgekeurde ladingen worden verwerkt als restafval (en meetellen bij het aantal kilo's restafval per persoon in de gemeente).

Speerpunten:

• Naar aanleiding van bewonersavonden komen tot optimalisering van het afvalbeleid en de wijze van inzameling;	Status
• Via wisselende communicatiecampagnes, al dan niet binnen Avalex verband of nationaal, inwoners betrekken bij de noodzaak van goede scheiding- en juist aanbiedgedrag;	Status
• Focus op verbetering van scheiding van grofvuil en voorkomen van oneigenlijk gebruik van onder meer milieustraten.	Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Voor aangemeld grofvuil wordt het speerpunt gehaald als gevolg van de verschillende routes die Avalex rijdt voor onder meer matrassen, metaal en regulier grofvuil. Oneigenlijk gebruik van milieustraten wordt beperkt door de invoering van de regel dat inwoners maximaal 12 gratis bezoeken aan de milieustraat kunnen brengen, daarna dienen inwoners het gangbare tarief te betalen. Voor onaangemeld grofvuil lukt het nog niet om dit bij afhalen of overslag te scheiden.

Rioolwaterbeheer

De belangrijkste ontwikkelingen zijn de investeringen in de rioolvervangingsprojecten. Het integrale karakter blijkt veel voorbereidingstijd te kosten. In deze projecten staat duurzaam waterbeheer en klimaatadaptatie centraal. Ze zijn gericht op het in de bodem brengen van regenwater, zodat het daar gebufferd wordt voor droge tijden. Het water wordt hierdoor schoner voor het de watergangen bereikt. Tegelijkertijd wordt met dit afkoppelen (infiltreren in de bodem en afvoeren via aparte hemelwaterriolering) van de gemengde riolering voorkomen dat de lozingen op de sloten uit de gemengde riolering toenemen door klimaatontwikkeling. Dit is van belang voor de waterkwaliteit en de Kaderrichtlijn Water. Afkoppelen, vergroenen en versterken van de biodiversiteit gaan hand in hand. Wateroverlast door extreme neerslag wordt bestreden met een uitgekiend hoogteontwerp van de openbare ruimte. Het reguleren van grondwaterstanden voorkomt dat natte kruipruimten tot een vochtig en ongezond binnenklimaat kunnen leiden. Zie ook paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor beheer en onderhoud riolering en water. Met een versterkte communicatie richting bewoners wordt aandacht gevraagd voor duurzaam waterbeheer op het eigen perceel.

Stand van zaken:

Voor een aantal rioleringsprojecten is het ontwerp gereed en de voorbereiding afgerond. Binnenkort wordt gestart met de aanbesteding hiervan. Dit betreft UPR-projecten Prinsenhof-Laagbouw, Ridder Snouckaertlaan, Prins Bernhardlaan en de Zaagmolenstraat.

Vooruitblik:

In het tweede kwartaal van 2024 gaan wordt gestart met de aanbesteding vervangen circa 200 minigemalen. Start uitvoering staat gepland voor het derde kwartaal van 2024 en loopt door tot en met 2026.

Financiële mutaties

Onderwerpen Volksgezondheid en milieu	2024	2025	2026	2027
Bestedingsplan reserves				
1. Buurtvisie Voorburg Noord-Noord	-50	0	0	0
Totaal Volksgezondheid en milieu	-50	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Buurtvisie Voorburg Noord-Noord

Voor de herinrichting van Voorburg Noord-Noord moet een buurtvisie opgesteld worden. Hiervoor wordt een onttrekking gedaan uit de reserve Mobiliteit.

8. Bouwen en wonen (VHLOSV)

Omschrijving

Alle activiteiten op het gebied volkshuisvesting, ruimte en leefbaarheid (voorheen ruimtelijke ontwikkeling) en stedelijke vernieuwing behoren tot dit programma. Hieronder valt ook de (leges) omgevingsvergunning, bouwtoezicht en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). In de Omgevingsvisie (strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving) heeft de gemeente, in vervolg op de in 2021 vastgestelde 'bouwstenen', aangegeven hoe zij de gewenste en benodigde functies op het gebied van wonen, werken en vrije tijd een plek wil geven. Dit is een samenspel van bebouwing, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid, in relatie tot het vestigingsklimaat en de agglomeratiekracht (de kracht van stedelijke gebieden) van de regio.

Wat willen we bereiken?

Leidschendam, Stompwijk en Voorburg vormen een aantrekkelijke gemeente. Veel mensen zijn hier op zoek naar een woning. In de komende vier jaar zal de woningnood niet worden opgelost. Wel zullen wij als gemeente de kaders scheppen om te stimuleren dat er zo snel mogelijk meer woningen gerealiseerd worden.

Om toekomstbestendig te zijn, is het onze inzet dat ruimtelijke ontwikkelingen klimaatbestendig, energieneutraal en versterkend voor het groene karakter van onze gemeente.

Dat doen we onder meer door:

- Een meer betaalbaar, divers en duurzaam woningaanbod te realiseren en de nadruk te leggen op het sociaal en middensegment (zowel huur als koop).
- Aandacht te houden voor de leefbaarheid van wijken en een evenwichtiger opbouw van wijken te realiseren.
- Maatregelen te nemen om doorstroming te bevorderen, meer ruimte te geven aan creatieve en flexibele oplossingen en het tegengaan van woningspeculatie en huisjesmelkers.
- Waar mogelijk belemmeringen te beslechten voor bestaande bouwprojecten. • Het respecteren van de gemaakte afspraken over lopende bouwprojecten. • Leefbaarheid, klimaatadaptatie, energieneutraal, mobiliteit en bereikbaarheid en vestigingsruimte voor niet-woonfuncties als randvoorwaarde voor bouwprojecten mee te geven.
- Bij nieuwe bouwprojecten op gemeentelijk niveau gemiddeld 30% sociale woningbouw te realiseren en 20% in het middeldure segment, waaronder ook zorgwoningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Ruimtelijk beleid

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt alle wetten voor de fysieke leefomgeving. Met de instrumenten die de wet biedt, kan de gemeente de leefomgeving op een integrale wijze ontwikkelen. De Omgevingsvisie, programma's, het Omgevingsplan, het digitale stelsel Omgevingswet (DSO) en integrale afweging als onderdeel van de omgevingsvergunning, vormen belangrijke instrumenten om een mooie, schone, gezonde, toegankelijke en veilige leefomgeving te creëren. Vanaf 2024 gaat de gemeente met de wettelijk minimaal verplichte invulling van de instrumenten werken. Tegelijkertijd gaat het vormgeven, aanpassen en verbeteren van de instrumenten door.

In 2024 richten we ons op uitvoering, monitoring, doorontwikkeling en risicobeheersing onder het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Vanuit het programma Implementatie Omgevingswet vinden hiervoor projecten plaats. In het projectenboek wordt over de voortgang gerapporteerd. Op basis van de voortgang en resultaten wordt in 2024 gekeken in welke vorm continuering van het programma Implementatie Omgevingswet nodig is en in hoeverre elementen van implementatie door de lijnorganisatie zelf worden voortgezet en uitgevoerd.

De omgevingsvisie is een verplicht instrument in de nieuwe Omgevingswet. Met de omgevingsvisie stellen we een integraal richtinggevend toekomstbeeld op voor Leidschendam-Voorburg 2050. Hierbij kijken we naar het profiel van de gemeente, de historie, de ligging, de (regionale) samenwerkingsverbanden, de trends en ontwikkelingen, de kernwaarden en de hoofdkeuzes met speerpunten die hieraan verbonden zijn. De omgevingsvisie geeft richting en houvast aan het handelen van de gemeente en houvast aan mensen, organisaties en bedrijven die iets willen doen in Leidschendam-Voorburg. De omgevingsvisie is ook het kader waarbinnen Leidschendam-Voorburg het omgevingsplan opstelt. Dit omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen. De visie is het document met de ambities en richtingen; in het omgevingsplan worden deze vertaald in concrete regels.

Stand van zaken:

In 2024 wordt gewerkt aan het project Omgevingsplan 2.0. Dit project bestaat uit het opstellen van een gedragen transitieplan voor het volwaardige omgevingsplan. Het transitieplan bestaat uit uitgangspunten voor het gebied dekkend omgevingsplan, de processen van wijziging omgevingsplan, een planning en een eerste aanzet regels gebied dekkend omgevingsplan. De uitvoering loopt grotendeels op schema.

In het deelproject waar gewerkt wordt aan de voorbereiding van het de regelbibliotheek (vereenvoudiging en uniforme regels) wordt vertraging opgelopen. Dit deelproject heeft tot doel om te zorgen dat we vanaf medio 2025 gebiedsgericht het Omgevingsplan kunnen gaan 'aanzetten' en delen van het nieuwe Omgevingsplan in procedure gaan brengen. Het transformeren van de oude regels in nieuwe regels blijft nog steeds complex en vraagt meer tijd dan voorzien. Dit was voorzien in een project waar leren ook belangrijk is. Wel is extra expertise gewenst voor dit gedeelte om met die kennis weer snellere stappen te kunnen gaan zetten.

Speerpunten:

- Uitvoeren, monitoren, doorontwikkelen en risico's beheersen van de dienstverlening en ruimtelijke ontwikkelingen, onder het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Het gaat hierbij concreet om de online dienstverlening, het digitaal stelsel Omgevingswet, eerstelijns dienstverlening, vooroverleg bij ruimtelijke initiatieven, vergunningverlening en toezicht en handhaving;

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt de overstap gemaakt naar een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Voorheen waren er verschillende wetten en regels voor bijvoorbeeld bouwen, milieu, water en ruimtelijke ordening. Dit wordt ondervangen door het opstellen van een Omgevingsvisie. Een belangrijk aspect van de Omgevingswet is de nadruk op participatie en communicatie. De overheid moedigt ondernemers aan om in een vroeg stadium belanghebbenden te betrekken bij hun plannen. Dit kost meer tijd en inspanning, maar biedt ook de kans om draagvlak te creëren en potentiële weerstand te beperken. Daarnaast gaat de Omgevingswet hand in hand met een ambitieuze digitaliseringsagenda en implementatie van het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). In 2024 wordt een toename verwacht van het aantal bouwleges aanvragen en de afwikkeling hiervan leidt tot extra inzet waarin naar verwachting niet kan worden voorzien door de huidige capaciteit. Tegenover de extra kosten van externe inzet zullen additionele bouwlegesopbrengsten worden gegenereerd, de financiële gevolgen hiervan worden verwerkt en toegelicht in de 2e Tussentijdse rapportage 2024.

Status

- Na het opstellen van de Koersnotitie met potloodschets start de MER-procedure (milieu effect rapportage). Ook vindt er een onderzoek Beoordeling impact leefomgeving plaats. Op basis van participatie, de uitkomst van de MER en het onderzoek wordt de Omgevingsvisie opgesteld en ter vaststelling aangeboden;

Toelichting afwijking speerpunt:

De oplevering van de Omgevingsvisie staat voor gepland voor het derde of vierde kwartaal 2025. De bijstelling op de planning is gedaan voor ondersteuning op de inhoudelijke uitwerking, extra participatie en onderzoek (inclusief impactbeoordeling). Voor een goede impactbeoordeling geldt een gemiddelde doorlooptijd van 1 jaar.

Status

- Het beleidskader fysieke leefomgeving voorbereiden en doorontwikkelen conform de Omgevingswet. Hieronder vallen het vormgeven van de Omgevingsvisie; het voorbereiden van programma's om uitvoering aan de Omgevingsvisie te geven; het doorontwikkelen van het Omgevingsplan 2.0; en daaruit volgend opstellen van toepasbare regels voor de online dienstverlening.

Grondexploitaties

We bewaken de financiële voortgang van onze projecten met een grondexploitatie door deze twee keer per jaar te actualiseren en daarover te rapporteren aan de gemeenteraad in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG). Er wordt in algemene zin en voor een aantal locaties specifiek onderzocht of de sturing op de ontwikkeling steviger kan worden vormgegeven vanuit een eigendomspositie van de grond. Dit kan leiden tot het openen van nieuwe grondexploitaties. Paragraaf 3.7. van de begroting (Grondbeleid) gaat nader in op ons grondbeleid en op lopende en nieuwe grondexploitaties.

Stand van zaken:

In het voorjaar van 2024 is gestart met de 1e herziening van het MPG 2024. Onderdeel hiervan is het actualiseren van de grondexploitaties Vlietvoorde, Klein Plaspoelpolder en De Star.

Wonen

We gaan zoveel mogelijk betaalbare woningen aan de woningvoorraad toevoegen. We richten ons daarbij op de realisatie van een meer betaalbaar, divers en duurzaam woningaanbod en leggen daarbij de nadruk op het sociaal en middensegment (zowel huur als koop) en op een aanbod dat anticipeert op de verwachte woonzorgvraag van de (toekomstige) inwoners van Leidschendam-Voorburg. We zetten in op doorstroming uit de betaalbare woningbouw, meer ruimte voor creatieve en flexibele oplossingen en het tegengaan van woningspeculatie en huisjesmelkers. De verordening sociale en middeldure woningbouw is hierbij leidend.

De gemeente kijkt actief naar kansen om ruimte te maken voor nieuwe woningen, bijvoorbeeld door gecombineerde bestemmingen van wonen en maatschappelijk vastgoed, het zogeheten 'optoppen' van bestaande woongebouwen, het realiseren van vormen van flexwonen en het benutten van bestaande plekken voor kortdurende tijdelijke huisvesting voor spoedzoekers.

Stand van zaken:

Op basis van de Verordening sociale en middeldure woningbouw en door de samenwerking met corporaties en beleggers worden er stappen gezet. Voorbeelden hiervan zijn de projecten Damsigt en Triadome in Klein Plaspoelpolder, Carolina Parc, Van Ruysdaellaan, de Star en Vlietweg 3. In deze projecten worden de komende jaren circa 650 betaalbare woningen (sociale en middelduur) gerealiseerd. Daarnaast is de planontwikkeling voor de projecten Overgoo en Diaconessenhuis (1.200 betaalbare woningen) verder gevorderd.

Alle partijen zijn zich inmiddels wel bewust van de urgentie en omvang van de opgave. De financiële haalbaarheid van businesscases blijft een grote uitdaging, vooral in verband met gestegen bouwkosten, bouwregelgeving en ambities van de gemeente.

Speerpunten:

- Actief handelen op de mogelijkheden om met subsidies (o.a. van het Rijk en de Provincie Zuid-Holland) de woningbouwproductie op gang te houden. En we spannen ons in voor minimaal één project een subsidie binnen te halen;
- Bij nieuwe bouwprojecten op gemeentelijk niveau gemiddeld 30% sociale woningbouw (huur) en 20% middensegment (koop / of huur) realiseren;
- De woningcorporaties bezien onder meer de mogelijkheden van het optoppen van gebouwen.

Status

Status

Status

Toelichting afwijking speerpunt:

Samen met corporaties wordt gewerkt aan een studie waar optoppen de meeste kans van slagen wordt. Onderzoek wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd.

Financiële mutaties

Onderwerpen Bouwen en wonen (VHLOSV)	2024	2025	2026	2027
Mee- en tegenvallers				
1. Expertise voor maatschappelijk vastgoed en urgente dossiers	-135	0	0	0
2. Omgevingsplan 2.0	-80	0	0	0
Totaal Bouwen en wonen (VHLOSV)	-215	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Expertise voor maatschappelijk vastgoed en urgente dossiers

In 2024 werken we vanuit het fundament toe naar een beleidskader voor de inzet van gemeentelijk vastgoed. Hierover is de raad geïnformeerd in een raadsinformatiebrief begin april 2024. Voor het uitvoeren van de stappen 3,4 en 5 uit het stappenplan is nog budget nodig. Dit gaat met name om het inhuren van een bureau dat ons helpt met het opzetten van het beleidskader, implementatieplan en advies op de vastgoedorganisatie die benodigd is. Hiervoor is een bedrag noodzakelijk van 50.000 euro. Bovendien is op dit moment onvoldoende capaciteit beschikbaar om urgente dossiers op vastgoed op te pakken. Een aantal dossiers (waaronder toekomst Swaensteijn, Hestar, Oude Bleijk 2-4, huisvesting Reddingsbrigade, Fluitpolderplein, Valkhof 67, Dobbelaan 4, Dorpspunt Stompwijk en IKEC De Waterlelie) kunnen niet langer wachten. Voorgesteld wordt hiervoor expertise in te huren. Hiervoor is een bedrag van 85.000 euro noodzakelijk.

2 Omgevingsplan 2.0

De ambtelijke organisatie is in het project Omgevingsplan 2.0 bezig met het opstellen van regels in de geest van de omgevingswet. Dit is een nieuwe tak van sport en er wordt geprobeerd om dit zoveel als mogelijk intern op te pakken om de kosten zo laag mogelijk te houden. Op dit moment wordt gewerkt aan de regelbibliotheek van het nieuwe omgevingsplan. Om consistentie te krijgen in de regels is expertise nodig om de werkgroep te ondersteunen. Naast een benodigde cursus is voor complexe thema's zoals bouwen van hoofdgebouwen, bijgebouwen, bedrijfsgebouwen ook expertise noodzakelijk.

Overige onderdelen

Omschrijving

Wat willen we bereiken?

We zijn er gezamenlijk verantwoordelijk voor dat het gemeentelijke huishoudboekje op orde is, waarbij we de lasten voor onze inwoners en ondernemers zo laag mogelijk willen houden. Dit vraagt om een sluitende begroting en een positief meerjarenperspectief. Financiën zijn geen doel op zich, maar alleen met een gezonde financiële basis kunnen we onze gezamenlijke ambities waarmaken, de voorzieningen in onze mooie gemeente in stand houden en mensen de ruimte geven. Want daar gaat het om.

Leidschendam-Voorburg is een financieel gezonde gemeente. De begroting sluit meerjarig en het toezicht vanuit de provincie is licht. Tegelijkertijd zijn we ons er van bewust dat er ook in de komende periode ontwikkelingen kunnen zijn die vragen om investeringen die we nu nog niet kunnen voorzien. Gelukkig hebben we met onze reservepositie een buffer voor dit soort situaties, maar onze spaarpot is natuurlijk niet onbeperkt. Een zorgvuldig financieel beleid is daarom geboden.

Dat doen we onder meer door:

- Het voeren van een behoedzaam financieel beleid en realistisch te begroten conform het voorzichtigheidsbeginsel (reële, solide uitgangspunten)
- De inwonerslasten (met uitzondering van indexering) niet te verhogen, zodat deze onder het regionaal gemiddelde blijven

Wat gaan we ervoor doen?

Organisatie

Onder organisatie valt de overhead van de gemeente. Dit omvat kosten en activiteiten die nodig zijn voor de ondersteuning en het beheer van de primaire taken en dienstverlening van de gemeente.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Management- en ondersteunende functies: Dit omvat de kosten van het managementteam, de beleidsadviseurs, juridische afdelingen, HR-afdelingen en andere ondersteunende functies binnen de gemeente.
- Administratieve kosten: Dit omvat de kosten van administratieve medewerkers, kantoorbenodigdheden, postverwerking, archivering en andere administratieve activiteiten.
- Financiële en boekhoudkundige functies: Dit omvat de kosten van financieel beheer, boekhouding, budgettering, belastinginning, controle en auditing.
- ICT en informatiemanagement: Dit omvat de kosten van IT-infrastructuur, softwarelicenties, systeembeheer, databaseer, gegevensbeveiliging en de ontwikkeling en ondersteuning van gemeentelijke informatiesystemen.
- Facilitaire diensten: Dit omvat de kosten van facilitair beheer, zoals onderhoud van gebouwen, schoonmaakdiensten, beveiliging, energievoorziening en facilitaire benodigdheden.
- Communicatie en public relations: Dit omvat de kosten van communicatiemedewerkers, voorlichtingscampagnes, gemeentelijke publicaties, persberichten en externe communicatieactiviteiten.
- Juridische zaken en geschillenbeslechting: Dit omvat de kosten van juridische adviseurs, rechtszaken, geschillenbeslechting en verzekeringen voor aansprakelijkheid en juridische kwesties.
- Opleiding en ontwikkeling: Dit omvat de kosten van training en ontwikkeling van gemeentepersoneel om hun vaardigheden en kennis bij te houden en te verbeteren.
- Algemene bedrijfskosten: Dit omvat andere algemene kosten zoals verzekeringen, belastingen, lidmaatschappen, vergaderingen, reiskosten en andere overheadkosten die niet rechtstreeks verband houden met de kernactiviteiten van de gemeente.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Speerpunten:

- Het strategisch vermogen vergroten. Strategie vraagt om vertaling naar doelen en resultaten, en vasthoudendheid in opvolging en uitvoering. Het oog houden op doelen en resultaten maakt het nodig om de organisatie op koers te houden, en vraagt daarmee om het versterken van de interne sturing;

Status

- De advieskracht versterken.

Status

Financieel beleid

De financiële kaders zijn beschreven in de financiële verordening die door de raad is vastgesteld.

Speerpunten:

• Invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording;	Status
• Actief samen met de VNG en andere gemeenten organiseren van een lobby om het tekort in het gemeentefonds vanaf 2026 te dichten;	Status
• Een ombuigingenlijst opstellen voor het geval het tekort vanaf 2026 blijft bestaan.	Status

Belastingen

Belastingheffing is noodzakelijk om te kunnen investeren in lokale voorzieningen.

De gemeente zorgt voor een efficiënte uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en de OZB. De uitvoering bestaat uit het waarderen van de woningen en panden, het opleggen van de aanslagen, invordering en afhandeling van bezwaren en beroepen. Jaarlijks worden de tarieven berekend. De WOZ-waarde van woningen stijgt in 2024 en die van niet woningen daalt. De tarieven worden bijgesteld zodat een gelijkblijvende opbrengst wordt gerealiseerd. Daarnaast worden de tarieven geïndexeerd.

De gemeente heft reclamebelasting op basis van de WOZ-waarde van niet-woningen. De belastingtarieven worden in de Verordening Reclamebelasting 2024 meegenomen. De opbrengsten van de reclamebelasting worden via een subsidie teruggegeven aan de ondernemersfondsen. Deze afspraken zijn vastgelegd in de afzonderlijke convenanten met de stichtingen.

Stand van zaken:

Het ondernemersfonds Huygenskwartier heeft een verzoek ingediend om de opbrengst en de daarmee samenhangende subsidie van de reclamebelasting 2024 te verhogen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de gemeenteraad de Verordening tot eerste wijziging van de verordening op de heffing en invordering van reclamebelasting 2024 vast stelt (zie ook Raadsvoorstel Vaststellen reclamebelasting Huygenskwartier 2024 (iBabs: 3856).

Financiële mutaties

Onderwerpen Overige onderdelen	2024	2025	2026	2027
Algemene dekkingsmiddelen				
1. Reclamebelasting ondernemersfonds Huygenskwartier	11	11	11	11
2. Dividendopbrengsten Stedin	1.144	359	1.435	1.080
3. Decembercirculaire 2023	-432	472	479	529
Overhead				
4. Inzet versterkingsgelden 2024	-387	0	0	0
5. Doorontwikkeling ERPx	-60	0	0	0
6. Organisatie opleidingsplan 2024	13	13	13	13
7. Innovatie & ontwikkeling	-200	-200	-200	0
8. Huur onroerende zaken	-11	0	0	0
9. Informatiebeveiliging NIS2 / BIO	-104	0	0	0
Totaal Overige onderdelen	-26	655	1.738	1.633

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1 Reclamebelasting ondernemersfonds Huygenskwartier

Op 8 november 2023 is de Verordening op de heffing en invordering van Reclamebelasting 2024 vastgesteld. Het ondernemersfonds Huygenskwartier heeft vervolgens in januari 2024 het verzoek ingediend om de geraamde opbrengst van reclamebelasting te verhogen. Het nieuwe tarief voor het gebied Huygenskwartier Voorburg is opgenomen in de Verordening tot Eerste wijziging van de Verordening Reclamebelasting 2024 (ibabs 3856).

2 Dividendopbrengsten Stedin

Recentelijk zijn er nieuwe afspraken gemaakt tussen Stedin en de aandeelhouderscommissie. Daarin is afgesproken is dat de winst anders wordt verdeeld over de aandeelhouders. Daarom worden er meer dividendopbrengsten verwacht.

3 Decembercirculaire 2023

De effecten van de decembercirculaire 2023 op de begroting zijn verwerkt. In de raadsbrief (nummer 3650) zijn alle financiële gevolgen van de decembercirculaire 2023 toegelicht.

4 Inzet versterkingsgelden 2024

De gemeenteraad heeft opgeroepen om de middelen die eind 2023 nog niet besteed waren aan te wenden voor het doorgaan met het ontwikkelen van het strategisch vermogen van de organisatie. In de tweede helft van 2023 is al aan dit inzicht opvolging gegeven door het ontwikkelen van een organisatievisie. Hierbij is gebruik gemaakt van de input van vele betrokkenen én van de eerder opgedane inzichten, waaronder inzichten uit de inzet van de versterkingsgelden. Een deel van de versterkingsgelden is ook aangewend om acute operationele knelpunten bij de strategisch belangrijke beleidsafdeling en de IT-afdeling aan te pakken. Aanvullend wordt onderzocht hoe het raadsinformatiesysteem verbeterd kan worden. Zie hiervoor ook raadsbrief 3699.

5 Doorontwikkeling ERPx

Per 1 januari 2024 is het nieuwe financiële pakket ERPx in gebruik genomen. Voor de verdere ontwikkeling van dit pakket (ontwikkelen van rapportages, koppelingen, etc.) is een externe functioneel beheerder nodig.

6 Organisatie opleidingsplan 2024

Betreft de verdeling van het opleidingsbudget op basis van het vastgestelde opleidingsplan 2024 over de verschillende programma's.

7 Innovatie & ontwikkeling

Voor de komende drie jaar wordt het budget Innovatie & Ontwikkeling ingezet voor doorontwikkeling en borging van datagedreven werken.

8 Huur onroerende zaken

De kosten voor de huur van onroerende zaken zijn bijgesteld in verband met een hogere huurindexatie dan verwacht.

9 Informatiebeveiliging NIS2 / BIO

Vanaf 1 oktober 2024 treedt de Europese richtlijn NIS (Network and Information Systems Directive) in werking. De norm geeft vereisten om de digitale kwetsbaarheid te verminderen en is gericht op het verstrekken van de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen. Gemeenten zijn in Nederland aangewezen als essentiële entiteiten en moeten daarom aan de richtlijn gaan voldoen. Tevens is er een toezichthouder, die vooraf, tijdens en achteraf toezicht houdt. Om als gemeente Leidschendam-Voorburg aan deze vereisten te voldoen wordt er in 2024 gestart met inventarisatie van de impact van deze nieuwe richtlijn op de organisatie, er worden een aantal pilots gestart om te leren wat voor invloed deze richtlijn heeft op onze processen en er wordt gewerkt aan bewustwording van informatiebeveiliging.

Mutaties reserves en voorzieningen

	Onderwerpen Reserves	Naam Reserve	Mutatie Onttrekkingen	Mutatie Stortingen	Effect begr. saldo
	Bestedingsplan reserves				
1.	Centrumgebied Huygenskwartier	Reserve Herstelbeleid	17		17
2.	Programma Sterk voor Noord	Reserve Herstelbeleid	241		241
3.	Energiekosten Sportfondsen Nederland (SFN)	Reserve Ondersteuning energielasten	175		175
4.	Ondergronds brengen hoogspanningslijnen	Reserve Ondergrondse hoogspanningskabels	16		16
5.	Huisvesting raad & griffie	Algemene Reserve (vrij besteedbaar)	500		500
6.	Afkoopsom openbare ruimte	Algemene Reserve (vrij besteedbaar)		180	-180
7.	Buurtvisie Voorburg Noord-Noord	Reserve Mobiliteit	50		50
	Budgettair neutraal				
8.	Glasvezelkabel	Algemene Reserve (vrij besteedbaar)		700	-700
	Onderwerpen voorzieningen	Naam voorziening	Mutatie Onttrekkingen	Mutatie Stortingen	Effect begr. saldo
	Mee- en tegenvallers				
9.	Baggeren	Voorziening Riolerings (ex.artikel 44.2)	454		454
	Totaal mutaties reserves en voorzieningen		1.452	880	572

Bedragen x € 1.000

1. Centrumgebied Huygenskwartier

In 2023 is ingezet op het verenigen van de vastgoed eigenaren in het centrumgebied Huygenskwartier. Een winkelgebied als Huygenskwartier kent vele uitdagingen en het centrum moet worden ontwikkeld naar de 'place to be', waar functies als ontmoeten, wonen, leven, werken en winkelen samen komen in een comfortabele en groene omgeving. Het vastgoed is een cruciale partner in de driehoek van ondernemers, gemeente en pandeigenaren. Deze partijen zijn belangrijk voor het waarborgen voor duurzame oplossingen voor de toekomst. In 2024 wordt er toegewerkt naar een bedrijven investeringszone (biz) op het gebied van vastgoed. Dit stelt de vereniging in staat om de ambities voor de toekomst, zelfredzaam, te realiseren door middel van een voor langere termijn geborgde slagkracht. Voorgesteld wordt om het resterend budget uit de reserve Herstelbeleid van 2023 in te zetten in 2024.

2. Programma Sterk voor Noord

Door onder andere de inkoop en afspraken met de uitvoerende instellingen, is de VVE-plusgroep nog niet gestart en zijn geplande activiteiten voor jongeren uitgesteld naar 2024. Voorgesteld wordt om het resterend budget uit de reserve Herstelbeleid van 2023 in te zetten in 2024.

3. Energiekosten Sportfondsen Nederland (SFN)

Door het afsluiten van nieuwe energiecontracten door Sportfondsen Nederland stijgen deze kosten fors ten opzichte van 2023. Er wordt voor 3 jaar een jaarlijks bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld ten laste van de reserve ondersteuning energielasten.

4. Ondergrondsbrengen hoogspanningslijnen

Op basis van iBabs 3737 Opdrachtverstrekking basisontwerp verkabeling is sprake van extra kosten voor het basisontwerp. De extra kosten voor 2024, 2025 en 2026 worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve "ondergrondse hoogspanningskabels".

5. Huisvesting raad & griffie

In de raadsvergadering van 19 maart 2024 is er op basis van twee moties een onderzoeksbudget beschikbaar gesteld van € 500.000 ten laste van de algemene reserve om scenario's uit te werken. Tegelijkertijd met de ontwikkeling van de nieuwe raadzaal en huisvesting van de griffie wordt ook het benutten van de NO-kap voor extra werkplekken verder onderzocht. Het budget is ook hiervoor bestemd.

6. Afkoopsom openbare ruimte

De gemeente ontvangt een afkoopsom in verband met een overdracht van openbare ruimte. Deze afkoopsom heeft grotendeels betrekking op het onderhoud van het toekomstige openbare groen en zal daarom gestort worden in de algemene reserve.

7. Buurtvisie Voorburg Noord-Noord

Voor de herinrichting van Voorburg Noord-Noord moet een buurtvisie opgesteld worden. Hiervoor wordt een onttrekking gedaan uit de reserve Mobiliteit.

8. Glasvezelkabel

In 2024 wordt er € 1,2 miljoen aan degeneratievergoeding ontvangen van een telecom bedrijf voor de aanleg van glasvezel. Hiertegenover staan verwachte kosten van € 500.000 in 2024 en € 700.000 in 2025.

9. Baggeren

Vanwege slechte weersomstandigheden konden de geplande baggerwerkzaamheden in 2023 niet volledig worden uitgevoerd. De uitvoering vindt daarom plaats in 2024. Het grootste gedeelte van de extra lasten wordt gedekt uit de voorziening riolering, namelijk € 453.750. Een gedeelte van de kosten mag niet worden gedekt uit deze voorziening, wat een nadeel oplevert.

Samenvatting financiële mutaties 1e Turap

Programma	2024	2025	2026	2027
BATEN				
0. Bestuur en ondersteuning	125	-25	-25	-25
3. Economie	1.220	0	0	0
4. Onderwijs	90	90	90	0
5. Sport, cultuur en recreatie	-649	-1.283	-1.283	-1.283
6. Sociaal domein	10.359	2.524	2.524	2.524
7. Volksgezondheid en milieu	575	0	0	0
8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	20	510	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	733	852	1.935	1.630
Totaal baten programma's	12.473	2.670	3.242	2.847
LASTEN				
0. Bestuur en ondersteuning	79	-202	-202	-2
1. Veiligheid	-6	-6	-6	-6
2. Mobiliteit en bereikbaarheid	-8	225	125	-25
3. Economie	548	711	11	11
4. Onderwijs	108	108	108	17
5. Sport, cultuur en recreatie	-429	-1.108	-1.108	-1.283
6. Sociaal domein	9.480	1.367	1.367	1.367
7. Volksgezondheid en milieu	625	0	0	0
8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	235	510	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	10	10	10	10
Overhead	749	187	187	-13
Totaal lasten programma's	11.390	1.803	493	78
Saldo van baten en lasten	1.083	866	2.749	2.769
RESERVES				
Onttrekking aan reserves	999	1.125	325	0
Storting in reserves	880	0	0	0
Saldo mutaties reserves	119	1.125	325	0
Saldo exploitatiebegroting	1.201	1.991	3.074	2.769

Bestemmingsreserves

De afgelopen jaren is een aantal bestemmingsreserves gevormd. Afgesproken is dat een kader en bestedingsplan voor ieder van deze reserves aan de raad wordt voorgelegd. Na het vaststellen van deze bestedingsplannen worden de beoogde onttrekkingen via een separate begrotingswijziging verwerkt.

In de P&C-cyclus wordt vervolgens over de voortgang van de bestedingsplannen gerapporteerd, zodat de raad geïnformeerd blijft over de stand van zaken van de verschillende projecten die onder deze bestemmingsreserves vallen. In de tussentijdse rapportages wordt over de reserves gerapporteerd waar uitgaven gepland staan voor het lopende jaar.

Het gaat om de volgende bestemmingsreserves:

- Langer zelfstandig wonen
- Herstelbeleid
- Mobiliteit
- Duurzaamheid en energietransitie
- Ondersteuning energielasten

Hierna worden de reserves beschreven en de stand van zaken toegelicht.

Reserve Langer Zelfstandig Wonen

Naam van de reserve	Reserve Langer zelfstandig wonen
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Sociaal domein / Samenkracht en burgerparticipatie
Doel van de reserve	Betere ondersteuning en zorg thuis, hulp aan mantelzorger en vrijwilligers, meer geschikte woningen voor ouderen.
Voeding	De reserve van € 10 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar. De € 10 miljoen is een deel van de opbrengst uit de verkoop van aandelen Eneco.
Bestedingsraming	€ 10 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van het bestedingsplan
Ingesteld raadsbesluit	
Omvang per 1-1-2024	€ 9,69 miljoen
Bijzonderheden	

Programma	Bestedingsplan 2024	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Sociaal Domein	1310	0	1310
Collectieve woningaanpassing	900	0	900
(Innovatieve) woonzorgvormen en flexwoningen	250	0	250
Doorstroming naar passende woning	60	0	60
Inzet flatcoach	60	0	60
Uitbreiding noodwoningen	40	0	40
Totaal	1310	0	1310

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Het mogelijk maken dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen in Leidschendam-Voorburg vereist investeringen op korte en lange termijn. De werking van het Bestedingsplan Langer zelfstandig wonen uit 2021 is inmiddels geëvalueerd. Hierdoor zijn er nieuwe inzichten en is het voorstel om de subsidieverstrekking uit te breiden. Tevens wordt de planning van de uitgaven aangepast. Het voorstel wordt in het derde kwartaal van 2024 aan de raad aangeboden.

Reserve Herstelbeleid

Naam van de reserve	Reserve Herstelbeleid
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Wordt programmabreed ingezet
Doel van de reserve	Deze reserve is bedoeld om Leidschendam-Voorburg sterker uit de crisis te laten komen door sociale, maatschappelijke en economische interventies te ontwikkelen en te implementeren die burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen helpen zich in te stellen op de nieuwe toekomst.
Voeding	De reserve van € 10 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar. De € 10 miljoen is een deel van de opbrengst uit de verkoop van aandelen Eneco.
Bestedingsraming	€ 10 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van het bestedingsplan
Ingesteld raadsbesluit	
Omvang per 1-1-2024	€ 2,0 miljoen Euro
Bijzonderheden	

Programma	Bestedingsplan 2024	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Economie	0	17	17
Vitaliseren winkelgebieden	0	17	17
Sociaal Domein	414	241	655
Stimuleren bestaanszekerheid	314	86	400
Tegengaan kansenongelijkheid	100	155	255
Totaal	414	258	672

Bedragen * € 1.000

Toelichting

In 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met een bestemmingsreserve Herstelbeleid van € 10 miljoen. Op basis van een bestedingsplan is het college hier in 2022 mee gestart. Omdat in de loop van 2022 de inwoners met meer crises werden geconfronteerd (oorlog in Oekraïne, stijgende brandstofkosten), was het niet meer mogelijk om een objectief verband tussen ervaren problematiek en de coronacrisis vast te stellen.

Het college heeft als gevolg daarvan de raad voorgesteld om de focus van het herstelbeleid te versmallen en zich te richten op: (1) al gedane toezeggingen zoals bijvoorbeeld Sterk voor Noord; (2) de aanpassingen aan winkelcentrum Julianabaan; (3) ondersteuning cultuursector en (4) stimuleren bestaanszekerheid via inzet van extra participatieconsulenten.

Het merendeel van de programma's wordt in 2023 afgerond. De bijdrage aan Sterk voor Noord vanuit de bestemmingsreserve zal doorlopen in 2024, daarnaast is er nog een gedeelte van het budget voor het vitaliseren van winkelgebieden doorgeschoven naar 2024.

Reserve Mobiliteit

Naam van de reserve	Reserve Mobiliteit
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Verkeer en Vervoer / Verkeer en Vervoer, Parkeren, Openbaar Vervoer, Volksgezondheid en milieu
Doel van de reserve	Het bereikbaar houden van Leidschendam-Voorburg.
Voeding	De reserve van € 19,7 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar.
Bestedingsraming	€ 19,7 miljoen; vast te stellen door de raad op basis van bestedingsplan.
Ingesteld raadsbesluit	
Omvang per 1-1-2024	€ 18,15 miljoen
Bijzonderheden	

Programma	Bestedingsplan 2024	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Verkeer en vervoer	150	0	150
Taskforce Mobiliteit Mall of the Netherlands	150	0	150
Volksgezondheid en milieu	0	50	50
Buurtvisie Voorburg Noord-Noord	0	50	50
Totaal	150	50	200

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Voor de bestemmingsreserve Mobiliteit is € 19,7 miljoen ter beschikking gesteld. Hiervan is € 1.547.000 uitgegeven tot en met 2023, waarmee de stand van de reserve op 1 januari 2024 € 18,15 miljoen bedraagt.

De besteding voor 2024 bestaat uit de "Taskforce Mobiliteit Mall of the Netherlands". Daarnaast wordt vanwege de herinrichting van Voorburg Noord-Noord een buurtvisie opgesteld.

Reserve Duurzaamheid en Energietransitie

Naam van de reserve	Reserve Energietransitie en Duurzaamheid
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Programma duurzaamheid en energietransitie
Doel van de reserve	Ter dekking van kosten voor de klimaatopgave om in 2050 CO2 neutraal te zijn.
Voeding	De reserve van € 46 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar. De € 46 miljoen is een deel van de opbrengst uit de verkoop van aandelen Eneco.
Bestedingsraming	€ 46 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van bestedingsplan
Ingesteld raadsbesluit	
Omvang per 1-1-2024	€ 43,35 miljoen
Bijzonderheden	

Programma	Bestedingsplan 2024	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Bestuur en ondersteuning	563	0	563
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	563	0	563
Onderwijs	433	0	433
Verduurzaming onderwijsvastgoed	433	0	433
VLROSV - Bouwen en wonen	1.100	0	1.100
Bewonersinitiatieven	1.100	0	1.100
Volksgezondheid en milieu	265	0	265
Milieubeheer	265	0	265
Totaal	2.361	0	2.361

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In 2020 is € 46 miljoen ter beschikking gesteld in de bestemmingsreserve Duurzaamheid en energietransitie. Hiervan is € 2.647.000 uitgegeven tot en met 2023, waarmee de stand van de reserve op 1 januari 2024 € 43,35 miljoen bedraagt. Het bestedingsplan 2023-2026 en de verwachte uitgaven 2024 sluiten aan op het nieuwe bestedingsplan dat eind mei 2023 aan de raad is voorgelegd.

Reserve Ondersteuning energielasten

Naam van de reserve	Reserve Ondersteuning energielasten
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Wordt programma-breed ingezet
Doel van de reserve	De reserve is gevormd ter dekking van de kosten ter ondersteuning vanwege de hoge energielasten.
Voeding	
Bestedingsraming	€ 1,3 miljoen; vastgesteld door de raad op basis van het bestedingsplan
Ingesteld raadsbesluit	
Omvang per 1-1-2024	€ 0,93 miljoen
Bijzonderheden	

Programma	Bestedingsplan 2024	Bijsturing in 1e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Sport, cultuur en recreatie	0	175	175
Ondersteuning zwembaden	0	175	175
Totaal	0	175	175

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In oktober 2022 heeft de raad de bestemmingsreserve Ondersteuning energielasten ingesteld voor het verlichten van acute financiële nood en het verlagen van het structureel energieverbruik bij de doelgroepen, die hier het meeste last heeft van de stijgende energieprijzen. Deze lokale maatregelen waren ingevoerd voordat er duidelijkheid was over de landelijke maatregelen. Uiteindelijk blijkt dat de landelijke maatregelen voldoende zijn om de eerste nadelige effecten van gestegen energieprijzen te compenseren, waardoor er minder aanvragen zijn binnengekomen bij de gemeenten.

In 2024 wordt voorgesteld om een jaarlijkse bijdrage te doen aan Sportfondsen Nederland, die vanwege nieuwe energiecontracten, fors hogere energielasten.

Risico's en exogene ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de risico's en exogene ontwikkelingen genoemd, die effect kunnen hebben op het begrotingsresultaat 2024.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is al een tijd gespannen. Dat betekent dat het moeilijk is om goed gekwalificeerd personeel te vinden en dat de arbeidsmarkt in toenemende mate ook aan gemeentelijk personeel trekt. Door de vergrijzing ontstaat er ook een hogere uitstroom. Dit zorgt voor hogere werkdruk bij personeel, verlies aan kennis en lagere flexibiliteit om nieuwe kennis en expertise aan te trekken voor nieuwe en bestaande maatschappelijke vraagstukken. De kosten van werving zijn aan het stijgen, net als de doorlooptijd van wervingsacties. Extra inspanningen zijn ingezet om het imago van Leidschendam-Voorburg als werkgever te verbeteren en meer geschikte sollicitanten te motiveren om bij Leidschendam-Voorburg te solliciteren.

Personeelstekorten bij partners

Diverse aanbieders van de gemeente hebben op dit moment moeite om goed personeel te vinden. Met aanbieders wordt regelmatig overlegd om een vinger aan de pols te houden, maar ook om na te denken over mogelijke oplossingen. Verruiming van arbeidstijden is bijvoorbeeld al doorgevoerd. Specifiek bij WMO kan het vergroten van de zelfredzaamheid mogelijk uitstel van huishoudelijke ondersteuning betekenen. Ook andere (innovatieve) vormen worden onderzocht om kwalitatieve zorg te blijven bieden aan hen die dat nodig hebben.

Huishoudelijke Ondersteuning

Voor huishoudelijke ondersteuning loopt er momenteel een onderzoek naar de tarieven die de gemeente betaalt. Aanbieders geven aan dat de CAO-ontwikkelingen sneller zijn gestegen dan de indexatie die is doorgevoerd. De resultaten van het onderzoek worden medio 2024 verwacht, waarna ook de financiële gevolgen inzichtelijk worden.

Nieuwe aanbestedingen

Ten aanzien van de maatwerkvoorziening Begeleiding heeft de gemeente met ingang van 2024 een nieuw contract voor Wmo-begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf. Het inkoopproces is samen met de gemeenten Wassenaar, Lansingerland en Zoetermeer gedaan. Het nieuwe contract bevat producten die beter aansluiten bij de behoefte van inwoners en gedurende 2024 worden de cliënten ingedeeld op deze nieuwe producten. De financiële gevolgen van deze nieuwe inkoop worden in de loop van 2024 zichtbaar en indien nodig in de tweede tussentijdse rapportage verwerkt.

Gecertificeerde instellingen

De invoering van het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming zal een structurele oplossing moeten zijn voor de problematiek in de jeugdbeschermingsketen. Hiermee worden dubbelingen in werk eruit gehaald en kan er door lokale teams meer worden gedaan aan de veiligheid binnen gezinnen, in samenwerking met een Regionaal Veiligheidsteam. In de regionale proeftuin Haaglanden zijn de uitgangspunten van het Toekomstscenario beproefd en bereidt de regio zich voor op de aankomende stelselwijziging.

Met het bereiken van het landelijk akkoord tussen het Rijk en de VNG zijn in oktober 2023 afspraken gemaakt over het doorvoeren van een caseloadverlaging voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering door middel van een landelijk tarief voor de wettelijke taken. Onze regio heeft eind januari 2024 ingestemd met de invoering van dit landelijk tarief met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024. Hiermee is verreweg het grootste deel van de activiteiten van de GI's gemoeid. Voor de financiering van de overige activiteiten wordt een voorstel uitgewerkt. De financiële gevolgen van de invoering van het landelijk tarief kunnen worden gedekt uit een extra structurele Rijksbijdrage en de huidige begroting (zie raadsbrief 3637). Om de administratieve lasten voor de GI's te verlichten, wordt

er regionaal gewerkt aan een efficiënter toeleidingsproces naar jeugdhulp. De krapte op de arbeidsmarkt is en blijft een risico.

Jeugdhulp

De jeugdzorguitgaven zijn sinds de decentralisatie in 2015 jaarlijks fors gestegen. De kostenstijging wordt veroorzaakt door een sterke stijging van de gemiddelde zorgkosten per jeugdige en in mindere mate veroorzaakt door een stijging van het aantal jeugdigen in zorg.

Het is niet te voorspellen of de groei van de jeugdzorguitgaven zal doorzetten. Groei van de jeugdzorguitgaven blijft een risico waarbij de stijging van de Cao's een belangrijke factor is. Als de zorgvraag hoger is dan geraamd, is de gemeente wettelijk verplicht deze zorg te leveren. Er is een trend zichtbaar (lokaal en regionaal) waarin er een toename is in de complexiteit van zorg. Daarnaast is er voor bepaalde vormen van ondersteuning een wachtlijst.

Jeugdzorgplus

Door de landelijke en regionale ambitie om het aantal kinderen in de gesloten jeugdzorg terug te brengen naar nul in 2030, werken instellingen voor gesloten jeugdzorg samen met het landsdeel (vijf jeugdhulpregio's) aan duurzame continuïteitsplannen en ontwikkelt de regio Haaglanden in afstemming met de overige regio's in het landsdeel duurzame alternatieven. Bovenregionaal is afgesproken dat de kosten voor de af- en ombouw van de JZP binnen de middelen moeten vallen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt. Voor de transformatiekosten zullen de middelen die het landsdeel ontvangt voor het bovenregionale expertise netwerk (BREN) worden aangesproken, voor de frictiekosten is er een nieuwe SPUK frictiepot (zie raadsbrief 3638).

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd is vastgesteld, met als uitgangspunt het advies van de Commissie van Wijzen van 2021 ten aanzien van de bezuiniging van € 1 miljard vanaf 2027. De inspanningen die worden geleverd om de bezuinigingen te realiseren worden landelijk gemonitord. De uitkomsten zijn input voor een deskundigencommissie die beoordeelt wie verantwoordelijk is voor het financiële risico als de bezuinigingen niet worden gerealiseerd. De deskundigencommissie is begin april 2024 gestart.

Implementatie WAMS (Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein)

De Wams is controversieel verklaard, met als gevolg dat de implementatie van de wet is uitgesteld tot een nader te bepalen datum. Door de projectgroep Wams is onderzocht wat de impact van de invoering van de wet zou zijn op de gemeente. Vanuit dit project is geconcludeerd dat een gedeelte van de nieuwe werkwijze (versterken van de aanpak meervoudige problematiek) alvast in een pilot uitgetest kan worden. Hierbij wordt enkel de doelgroep die openstaat voor deze aanpak meegenomen. Aan zowel de uitvoering van de pilot als de daadwerkelijke invoering van de Wams zullen kosten verbonden zijn. De omvang van de benodigde investeringen is op dit moment nog niet bekend.

Huisvestingstaakstelling statushouders

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders is tot op heden nog niet gerealiseerd. Om het voor gemeenten makkelijker te maken (tijdelijke) huisvesting te vinden voor statushouders heeft het Rijk een aantal regelingen opgezet via een taskforce. Tevens is er een wetsvoorstel in ontwikkeling die het voor gemeenten mogelijk maakt om zogenaamde "doorstroomwoningen" voor maximaal één jaar te realiseren. Hiervoor komt dan een aparte financiering (SiSa) beschikbaar. Momenteel zijn wij ook samen met het COA aan het onderzoeken of deze regeling een mogelijkheid is voor onze gemeente.

Mogelijke boeteoplegging door de Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is bezig met onderzoek naar schendingen van de AVG bij het uitvoeren van onderzoek naar radicalisering en extremisme door gemeenten. Hiervoor is ook Leidschendam-Voorburg bevraagd. Omdat de gemeente zelf al eerder (dossier 2650) heeft

geconstateerd dat bij dit onderzoek in haar opdracht er schendingen van de privacy van personen heeft plaatsgevonden, dient rekening gehouden te worden met een boete die door de AP wordt opgelegd. Het maximum van de boeteoplegging, gebaseerd op jurisprudentie, wordt hierbij voorzichtigheidshalve aangehouden: € 700.000. Op verzoek van de accountant is hiervoor in de jaarrekening 2023 al een voorziening voor getroffen van € 125.000.

Ontwikkelingen arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is al een tijd gespannen. Dat betekent dat het moeilijk is om goed gekwalificeerd personeel te vinden en dat de arbeidsmarkt in toenemende mate ook aan gemeentelijk personeel trekt. Door de vergrijzing ontstaat er ook een hogere uitstroom. Dit zorgt voor hogere werkdruk bij personeel, verlies aan kennis en lagere flexibiliteit om nieuwe kennis en expertise aan te trekken voor nieuwe en bestaande maatschappelijke vraagstukken. De kosten van werving zijn aan het stijgen, net als de doorlooptijd van wervingsacties. Extra inspanningen zijn ingezet om het imago van Leidschendam-Voorburg als werkgever te verbeteren en meer geschikte sollicitanten te motiveren om bij Leidschendam-Voorburg te solliciteren. Extra aandacht gaat ook uit naar het beter intern managen van talent en bieden van ontwikkelkansen aan medewerkers om hen langer te behouden. Dit vergt ook extra tijd en geld en kan leiden tot vertragingen in projecten of productie omdat er niet, of niet op tijd, voldoende gekwalificeerd personeel is.

Vluchtelingenopgaven

Gemeenten hebben grote uitdagingen om de verplichtingen als gevolg van de 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (Spreidingswet) en de taakstelling statushouders uit te voeren. Gebrek aan betaalbare woningen en landelijke negatieve berichtgeving over asielzoekers zorgen voor begrijpelijke maatschappelijke onrust.

Het huisvestingsprobleem van vluchtelingen is urgent en daarom gaan de ontwikkelingen snel. Met name tijdelijke opvanglocaties worden door het COA gehuurd en de keuzevrijheid van gemeenten is beperkt. Dit zorgt er voor dat het belangrijk is om alle partijen steeds waar het mogelijk is, zo snel mogelijk te informeren.

In de gemeente Leidschendam-Voorburg zijn plannen voor de opvang van asielzoekers en is het streven om de taakstelling van de statushouders uit te voeren. Bij de behandeling van de Jaarstukken 2023 is daarom een voorstel ingediend om een reserve Vluchtelingen te vormen, zodat er voldoende middelen zijn voor eventuele extra organisatorische kosten.